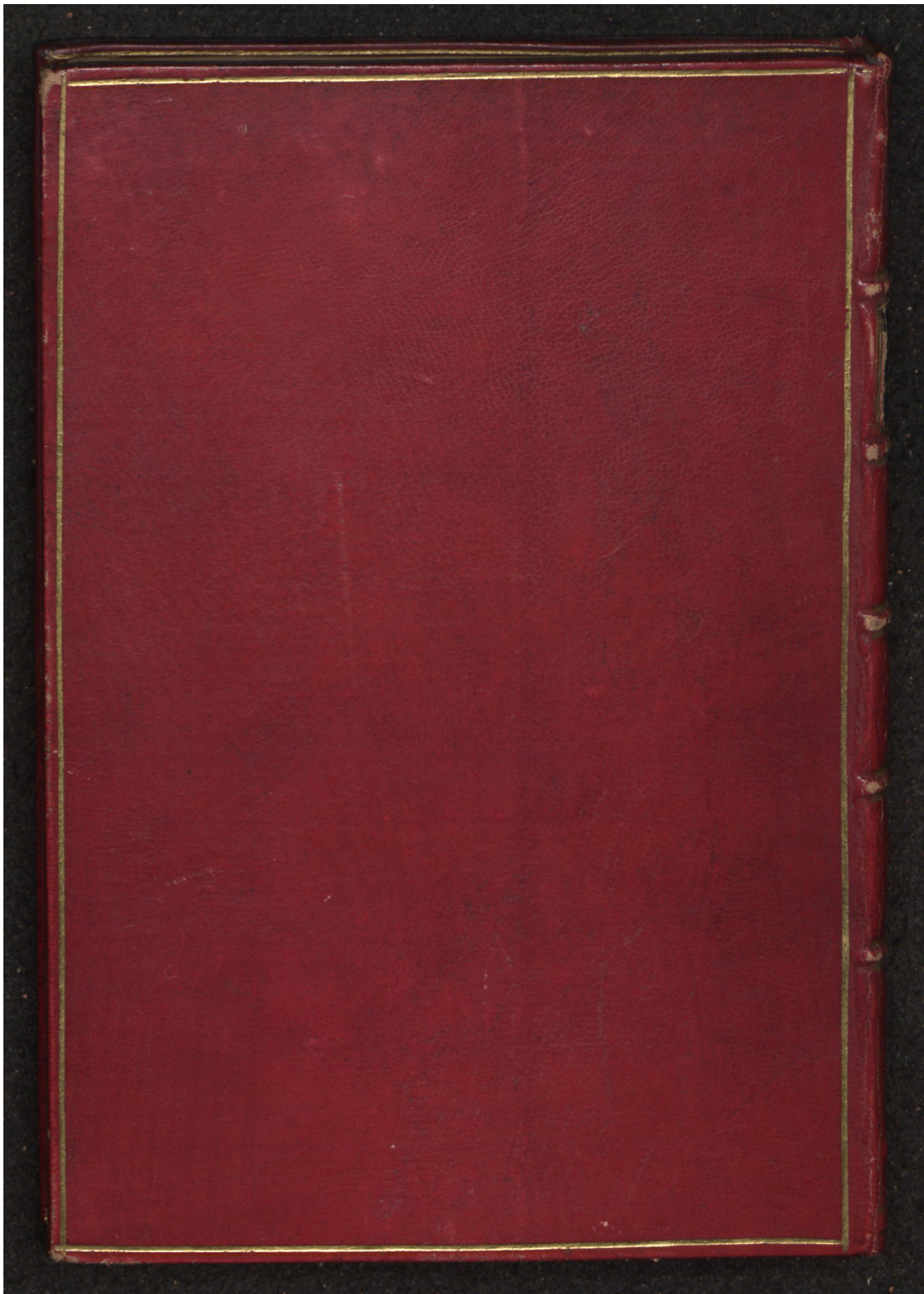

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.8

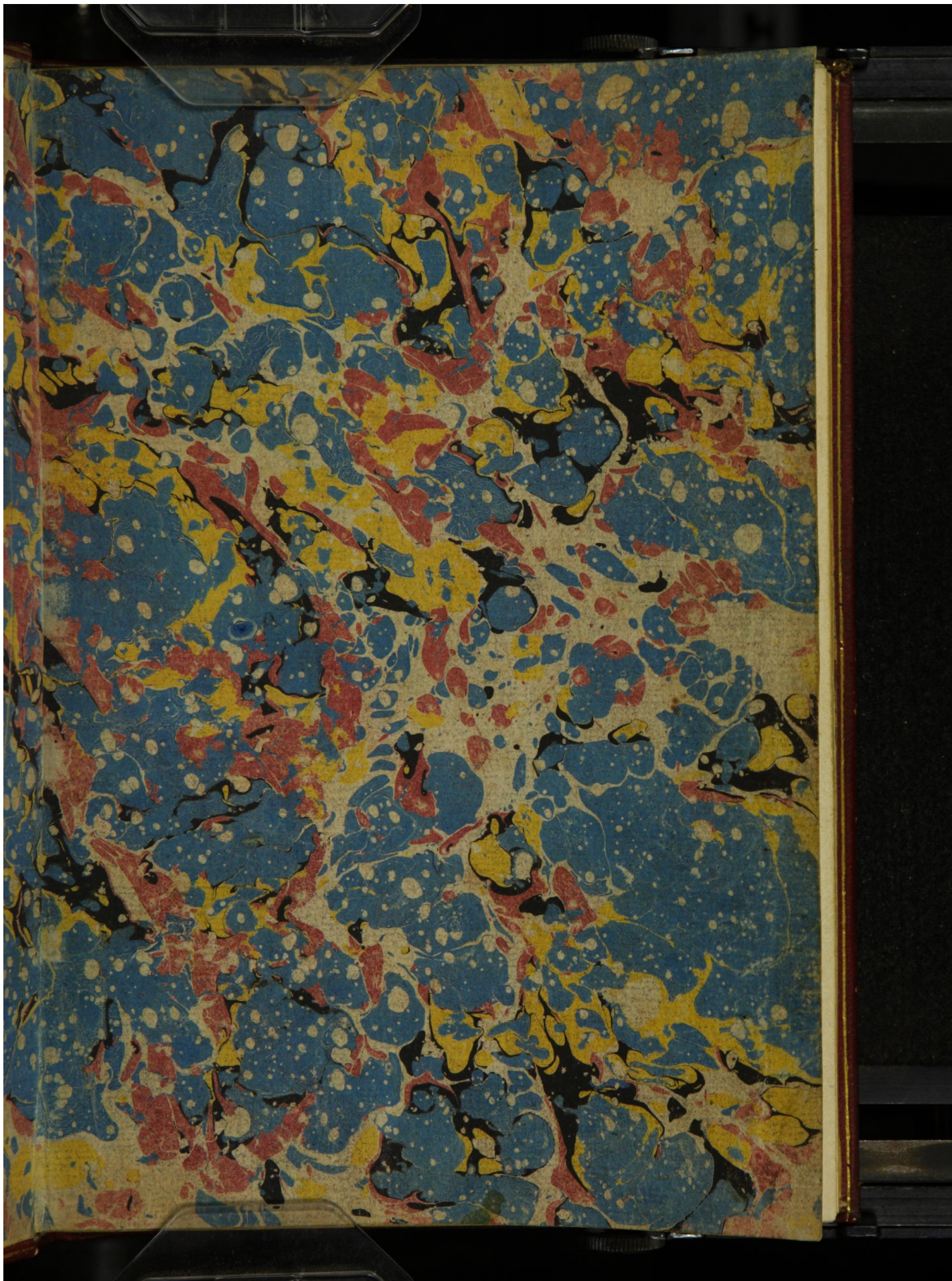
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.8

FROM THE LIBRARY
OF GEORGE DUNN
OF WOOLLEY HALL
NEAR MAIDENHEAD

37 Pr. 49.

42

Printed by And. Gallus
coll. complete
S. Martini

F. B. F. 1.

Sp. 1899

22

collated
perfect.

Nº 171.

1st. ed. with date

P. 6. 8.

Paterius succ. libr.

And Mr Croft.

Litharipimus

L 5 8
2:18: =

Note 800

M: 2500 hull

Apr. 23^d 1783

The 2nd book printed at Ferrara.

-H. 6.

Bib. Instr: N° 3591.

l.p.

Aug. 1899.

Panner U:1 p: 393 N° 4.

M. 13187.

collen: 2 ~~complete~~ ~~completes~~.

Not in Proctor.

collen: 2 ~~completes~~.

Ferrara. And. Bellportis. 1471. Aug. 5.

Types.

A

M Vltos futuros esse arbitror:
Qui has nostras confabula-
tiones tū ut res leues & uiro
gravi indignas reprehēdāt:
tū in eis ornatiorē dicendi modū & ma-
iorem eloquentiam requirant. Quibus
ego si respondeam legisse me nostros
maiores prudentissimos ac doctissimos
uiros faceciis iocis & fabulis delectatos
non reprehensionē: sed laudē meruisse:
Satis mihi factū ad illoꝝ existimationē
putabo: Nam quid mihi turpe esse putē
hac i re: qñquidē in ceteris nequeo illoꝝ
imitationem sequi? & hoc idem tempus
quod reliqui in circulis & cetu hominū
confabulando conterūt in scribēdi cura
consumere: p̄sertim cū neq; inhonestus
labor sit: & legētes aliq̄ iocūditate possit
afficere: Honestū ē enī ac ferme necessa-
rium: certe q; semp sapiens laudarit: mē
rem nostram uariis cogitatioibus ac mo-
lestiis oppressam: recreari quādoq; a con-
tinuis curis: & eam iocandi genere ad hi-
laritatē remissionē q; cōuerti: Eloquētiā;

A
uero in rebus infimis uel in his in quibus
ad uerbum uel facie exprimeretur sunt:
uel aliorum dicta referenda quæretur: Sunt
enim quedam quæ ornatius nequeant des-
cribi: cum ita recensenda sint quæ admodum
ea protulerunt illi qui in confabulationibus
coniiciunt: Existimabunt alii forsitan hanc
meam excusationem ab ingenii culpa esse
profectam: quibus ego quoque assentior modo
ipsi eadem ornatius politius quæ describant
quod ut faciant exhortor: quo lingua la-
tina etiam leuioribus in rebus: hac ne stra-
tate fiat opulentior: proderit enim & ad
eloquentiam & doctrinam ea scribendi ex-
citatio Ego quidem uolui ut multa quæ latine
dici difficulter existimantur: non absurde
scribi posse uiderentur: in quibus cum nul-
lus ornatus: nulla amplitudo sermonis
adhiberi queat: sat erit ingenio nostro si non
inconcine omnino uidebuntur a me referri:
Verum facebant ab istarum confabulationum
lectione sic enim eas appellari uolo qui ni-
hil rigidi censores aut acris estimatores
reus existunt a facietis enim & humanis sic
lucilius a consentinis & tarentinis legi cu

2
pio: Q^d si qui rusticiores erunt: non re-
cuso quin sentiāt: qd' uelint: modo scrip-
torem ne culpent qui adleuationē animi
hec & ad ingenii exercitium scripsit.

¶ Aietani qui ex plebe sūt: ut plu-
rimū nauigio uisum quærant:
Nauclerus ex eis admodū paup
cū aduaria loca lucri cā relicta domi uxor
iuuēcula & tenui supellectile nauigasset
post quitū fēme añū rediit. e naui euesti-
gio ad uisendā uxorem: quæ interim uiri
reditū desperans: cū alio consueuerat. do-
mū ingressus cū tam maiori ex pte instau-
ratam: melius q̃ auctam uidisset: admi-
ratus uxoreꝝ quæsiuit quomō domū nūc
antea informis adeo esset perpolita: Res-
pondit statī mulier sibi in ea re eius qui
omnibus fert opem dei grātiā & auxiliū
affuisse: Benedicatur uir inquit deus p
tanto hoc beneficio erga nos suo: Vidēs
insup cubile lectum q̃ ornatiore reliquā
q̃ supellectileꝝ mundam magis q̃ ferret
uxoris conditio: cum percunctatus esset
unde illa quoq̃ prouenissent: & dei idul

A gentiam illa sibi subministrasse asseuer-
rauit: gratias itē uir deo agit: qui tā libe-
ralis in se fuisset: Eodem modo & aliis
quibusdam quę noua domi & insueta ui-
debant̃ conspectis: cū largitoris dei mu-
nificentiam affuisse diceret: uirq; ipse tā
profusam erga se dei grām admiraretur
Supuenit scitulus puer triennio maior
blandiens ut mos est pueroꝝ matri: con-
spicanti hūc marito: sciscitanti q; quis nā
puer esset: suum etiam uxor respondit:
Stupenti querenti q; uiro unde se absēte
puer prouenisset dei quoq; in eo acqrēdo
sibi astitisse gratiam mulier affirmauit:
Tum uir indignatus diuinā gratiā etiā
ī procreandis filiis sibi adeo exuberasse:
Malas iam inquit gratias deo habeo ago
q; qui tot cogitationes suscepit de rebus
meis: Visum est homini deum nimiuꝝ
curiosum fuisse: qui etiam de compandis
se absente liberis cogitauit:

2. **P** Lures colloquebantur de supua-
cua cura ne dicam stulticia eorū
qui canes ac accipitres ad aucupi

um alunt: Tum paulus quidā florētinus
recte hos inquit risit stultus mediolanē
sis: cū narrari fabulam posceremus: fuit
inquit olim ciuis mediolani dementium
& isanorū medicus: qui ad se delatos isra
certū tempus sanandos suscipiebat: Erat
auteq; curatio huiusmodi: habebat domi
aream & in ea lacunam aque fetide atq;
obscenę in qua nudos ad palum ligabat
eos qui insani adducebant: aliquos usq;
ad genua: quosdā inguinetenus: nō nul
los profūdus pro isanie modo. ac eos ta;
diu aq; atq; Inedia macerabat: quo ad uid'
rentur sani. allatus est inter ceteros qdaz
que; usq; ad femur in aquam posuit: qui
post quīdecim dies coepit resipiscere: ac
curatores rogare ut ex aqua deduceretur:
ille hominē exemit a cruciatu: ea tñ cōdi
tione ne aream egrederetur: cui cu; dies
aliquot paruisset: ut uniuersam domū p
ambulare: ita ut exteriorem ianuam nō
egrederetur permisit reliquis fortis: qui
plures erāt in aqua relictis: paruit dilige
ter medici mandantis: Stans uero aliqn
sup hostiū neq; enī egredi audebat tiore

Δ
lacunę aduenientem equestrē iuuenē cū
accipitre & duobus canibꝫ ex his q̄ saga
ces dicūtur ad se uocauit rei motus noui
tate neq; enī quę infania uiderat tenebat
memoria cum accessisset iuuenis heus tu
īqt ille: ausculta oro me paucis ac si libet
responde: hoc quo ueheris quid est & q̄
ob rem illud tenes? equus est inqt. & au
cupii grā. Tum deinceps hoc uero q̄ ma
nu gestas: quid uocatur? & qua in re illo
uteris? Accipiter respōdit. & aucupio ap
tus quequedulay: aut perdicum: Tū alter
hi qui te comitant̄ qui sunt age? & quid
profūt? canes ait. & aucupio accomedati
ad iuestigandas aues: Hę autē aues quay
capienday causa: tot res paras: Cuius sūt
pretii si ī unum conferas totius āni cap
turam? parū quid nescio cū respondisset
& sex aureos nō excederēt: subdit homo
que nam est equi: canūq; & accipitris im
pensa: quinquaginta aureoy affirmauit:
Tū admiratus stultitiay equestris iuue
nis: homo īquit: abi hinc ocīus oro atq;
adeo aduola: anteq̄ medicus domū rīdeat
Nam si te hic comperit: ueluti insanissi

mum omium qui uiuant in lacunaz suaz
coniiciet curandū cum ceteris mente cap
tis: atq; ultra omnes usq; ad mentū ī aquā
sūmā collocabit. Ostendit aucupii stu
dium sūmā esse amentiam: nisi aliqñ &
ab opulentis & exercitii gratia fiat.

3 **B** Onifacius adolescens facetus ex
familia guasconum: dū essemus
cōstantię admodū tarde surgebat e lecto
Cum soti eam tarditatem culparent: qd
ue tam diu in lecto ageret percunctaret
Sbridēs rñdit. litigāz disceptātesq; auscū
to adfē enī mane mihi euestigio cum ex
pergiscor: duz habitu m̄iebris sollicitudo
uidelicet: & pigritia: quaz altera surgere
hortatur & aliquid operis agere: neq; diē
in lecto terere: altera priorem increpans
quiescendūz asserit: & ppter frigoris uiz
in calore lecti pmanendum indulgendū
corporis quieti: neq; semp laboribus ua
candum: prior insup rationes suas tueē
ita cū diutius disputent atq; altercentur
ego tanq̄ equus iudex nullam ī partez de
clinās: audio disputātes expectās quoad

fint sentētię concordēs: hoc fit ut surgaz
tardius expectans litigii finem.

4 ¶ Vdum cu3 multi hortarent̃ ad
christi fidē: egre bona sua ille di
mittebat. Suadebāt cōplures: ut ea daret
pauperibus: Quoniam secūdum euange
licam sentētiā quę esset uerissima cen
tuplū esset recepturus. Persuasus tāde3
ad fidem conuersus est: distributis inter
pauperes egenos & mēdicos bonis. Inde
per mēse fere hospitio exceptus est ho
noīfice a diuēsis christianis: Cū ei omēs
blandirent̃: & laudarent factū: ille tamē
qui precario uiueret expectabat ī dies cē
tupli promissionē: & tū multos satietas
cibandi hominis cepisset: iamq; rarus in
uitator reperiretur: coepit hō ad modum
egere: ita ut ei necesse esset diuertere ad
hospitale quoddam: īquo morbo correp
tus ad extremū uitę deuenit: cū sanguis
p posteriora efflueret: desperans itaq; sa
lutem & simul diffusus pollicitatioīs cē
tupli ex anxietate quadam aerē quęrens
egressus ē lectulum ad secessū uētris in

pratum ppinquum ubi cum cōstitiss;
quęsitis post egestionē ad tergendū anu;
herbis: inuenit inuolutum linteū refer/
tum lapidibus pretiosis: qua re ditior fa/
ctus adhibitis medicis conualuit atq; do/
mo empta & possessionibus: Vixit post/
modum ī sūma reꝝ opulentia: Cū ergo/
diceretur ab omnibus: Ecce non ne uerū
pꝛediximus tibi? deum centuplum reddi/
turum: reddidit inquit ille: sed tamē ut/
prius usq; ad interitū cacarem sanguinē
permisit: dictum contra eos qui tardi in
beneficio dando: aut reddendo existunt.

5 **A** Omo ex nris rusticanis: & haud
multum prudens: certe in coitu
mulierū rudis: Sumpta uxore: cum illa
aliquando in lecto renes uersus uirū uol/
uens nates in eius gremio posuisset: ere/
cto telo uxore cāu cognouit: admiratusq;
post modū: ac rogans mlierem an duos
cunnos haberet: cū illa annuisset: hodie
inqt unus mihi satis est: alter uero sup/
fluus. Tum callida uxor quę a sacerdote
parochiano diligebatur: possumus inqt

A
ex hoc altero elemosinā facere demus eū
ecclesiae & sacerdoti nro: cui hęc res erit
gratissima: & tibi nihil oberit: cum un⁹
iufficiat tibi: assentitur uir uxori: & igratiam
sacerdotis: ut se honore supfluo leuiaret:
Igitur eo uocato ad coenā causa q; exposita
cum sumpto cibo lectum unūz trīs igrederetur
ita ut mulier media esset uir anriori pte:
posteriori alter ex dono uteretur: sacerdos
famelicus concubiti q; sibi auidus: prior
aggreditur aciē sibi cōmissāz: qua re uxor
quoq; submurmurās strepitum quēdam edebat:
tūc uir timēs ne partes suas aggrederetur:
serua iquit amice inter nos conuēta: & tua
portione utere: meam intactam relinquens.
huic sacerdos det mihi gratiā deus inquit: nāz
tua paruifacio ut bonis tantum ecclesiae
uti possim: his uerbis acquiescens stult⁹
ille qd' ecclesie cōcesserat libere uti iussit

Hipocritoz genus pessimū ē oīūz
q uiuāt: Cū de his semel in cetū
me presēte exortus sermo esset: diceret
q; omnia hipocritis redundare: qui cū di

gnitatum atq; bouoꝝ ambitione ardeāt:
tamē simulando ac dissimulando agunt
ut non sponte sed inuiti ac superiorum
pꝛecepto honores assequi uideantur: Tū
quidā ex aſtātibus dixit eoſ ſimiles pau
lo cuidā beato: q; piſis un⁹ ex eiſ q; uulgo
apopuli uocantur: quoꝝ eſt cōſuetudo ſe
dere ad hoſtium domus nihil petentes:
Cum ut nobis exponeret quiſ iſ fuiſſet
rogaremus: Paulus iquit qui pꝛpter uitę
ſanctimoniā beatus uulgo cognomiabatur
ſedit aliquādo cuiuſdam uiduę ad hoſtiū
quę ſibi cibū pꝛbebat in elemoſinā. illa
cōſpicata ſępius uirū erat enī formoſus
exarſit ī paulum. cibo q; dato rogauit: ut
poſtridie ſe curatura; ut bene pranderet
Cum frequens domū mulieris acceſſiſſet
illa tandē rogauit hominē. ut intro acce
deret adſumēdum cibū annuit hic. & cū
opipere uentrē cibo potuq; faſſiſſet: mu
lier libidinis impatiens uirū amplecti
oſculaturq; aſſerens non inde abiturum
prius q̃ ſe cognoscat: ille reluſtanti ſimi
lis: ac deſtans mulieris feruente; cupi
ditatem. cū ille inſtaret tandē uiduę im

Aportunitati: postea q̄ inquit: tantū malū
patrare cupis: testor deū tuum opus erit
ego procul absū a culpa: tu ipse iquit
cape hanc maledictam carnē. Iam enim
uirga erecta erat & ipsa met utere ut lu-
bet: ego enī eam minime hodie tangam
Iam inuitus mlierē subegit: licet ppter
abstinētiā non tangeret carnem suam
totum peccatum tribuens mulieri.

7 **I**Bam semel ad pontificis palatiū
transibat quidā e nris palliatis e-
quester: & forsam implicitus curis: hūc
quispiam cū de tecto capite reuereretur:
non aiaduertit epūs: At ille supbia aut
arrogantia factum existimans: hic iquit
asini sui medietatem nequaquā reliquit
domi. totū enī secū defert significans eū
esse asinū qui se reuerētibus nō rnderet

8 **P**erambulantes aliquando urbez
uir facetissimus omnium qui ui-
uerent zucharus ego q̄: peruenimus ad
locū ubi celebrabantur nuptiē postridie
q̄ spōsa domū uenerat: Stetimus paulū

animi relaxandi grā: ēspiciētes una psal-
lentes uiros ac mulieres: Tum subridēs
zucharus: isti inquit matrimoniū consu-
marunt: ego iam patrimonium cōsumpsi:
facēte in se ipsum dixit qui uenditis pa-
ternis bonis patrimonium omē comedē-
do ludendo q; consumpsit.

¶ Quidam iturus florentiam prētor q̄
die urbē intrōit: habuit de more ī
maiori tēplo corā prioribus ciuitatis ser-
monē longū sane & molestū: nq; ordiri
insuā cōmendationē coepit: se fuisse an-
tea romę senatorem: ubi quicqd ab se itē
q; ab reliquis: insuā laudem honorem q;
dictum. factum ue extiterat: prolixo ser-
mone explicauit: Exitū deinceps exurbe
comitatum q; recēsuit: primo die sutriū
cōtulisse se dixit: & quę ibi ase acta erāt
singulatim: ac quicqd ab eo gestū quoq; d̄
re esset: narrauit: plures horę hac in ora-
tione transierant & nondum peruenerat
senas cum oībus sermonis odiosi longi-
tudo infensa esset: neq; finis fieret dicen-
di: Videretur aut ille uniuersū diē ī his

fabellis consumpturus: cū iā nox appropinquaret: Tum unus ex aſtātibus ad aures prætoris accedens: dñe iquit hora iā tarda est: festinetis iter oportet: na; nisi hodie florentiam intraueritis Cū hodie nūc dies sit uobis cōstitut⁹ ad ueniendū officiū hoc amittetis: hoc itellecto stult⁹ homo ac loquax tandē retulit se florētia; uenisse:

10 **P**etrus quidam cōtribulis meus olim mihi narrauit fabulā ridēdā & uersutia dignam muliebri: Is rem cum foemina habebat nupta agricolę haud multum prudenti: & il foris i agro sæpius ob pecuniam debitā pernoctabat: Cū aliquñ amicus intrasset ad mulierē uir iſperat⁹ rediit in crepusculo: Tum illa subito collocato subtus lectum adultero: i maritū uersa grauit̄ illū increpauit: q̄ redisset asserens uelle eū degere i carceribus: mō inquit prætoris satellites ad te capiendū uniuersa; domū pscrutati sunt: ut te abriperent ad carcerem: cum dicerē te foris dormire solitū. abierant cōminantes se paulo post reuersuros: Querebat homo

pertēritus ab eundi modum: sed iā porte
oppidi clause erant: Tum mulier quid a
gis infelix si caperis actū est: cū ille uxo
ris cōsiliū tremēs quēreret: illa ad doloꝝ
prompta: ascende iquit ad hoc columba
rium: eris ibi hac nocte ego hostiū extra
occludā: & remouebo scalas: ne qs te ibi
esse suspicari queat: ille uxoris paruit cō
silio: ea obserato hostio ut uiro facultas e
grediendi non esset: amotis scalis homi
nem ex ergastulo eduxit: Qui simulans
liōtores p̄toris iterū aduenisse magna
excitata turba: muliere quoq; pro uiro lo
quēte: ingentem latenti timorē incussit:
Sedato tandem tumultu ambo in lectuꝝ
p̄fecti ea nocte ueneri operam dederunt
uir delicuit inter stercora & columbos.

¶ **S**ollum oppidum est in nr̄is appen
nini montibus admodū rusticanū
ī eo h̄itabat sacēdos rudioīs atq; īdoctōīs
īdolis huic cū ignota esset t̄p̄ra āni q; ua
rietates: nequaq; indixit quadragesimā;
populo: uenit hic ad terrā nouā ad mer
catum sabbato ante solennitatē palmarū

A
conſpectis q; ſacerdotibus oliuay ramos
ac palmas idiem ſequētem parantibus
admirās quidnā ſibi uellēt: cognouit tūc
erratū ſuū: & quadrageſimā; iam nulla
obſeruatione ſuoy tranſiſſe: Reuerſus ī
oppidū: & ipē ramos palmas q; in poſte
rū diem parauit: qui aduocata plebecula:
hodie inquit ē dies quo rami oliuay pal
mayq; dāi excōſuetudīe debēt. octaua die
paſcha erit: hac tantū; hebdomada agen
da eſt poenitentia: neq; longius habemus
hoc anno ieiunium: cuius rei cauſā hanc
cognoſcite Carniſpriuiū hoc āno fuit tā
dum admodum ac lentū: quod ppter fri
gora & difficultatem itinē; hoſ montes
nequiuit ſuperare: ideoq; & quadrageſia
adeo tardo ac feſſo gradu acceſſit: Vt iam
nil amplius qua hebdomadam unā ſecū
ferat reliquis in uia rēlictis: hoc ergo mo
dico tempore quo uobiſcū manſura ē cō
fitemini & poenitentiam agite.

12 **EX** hoc eodem oppido miſſi ſūt qdā
arretiū ad emēdū ligneū crucifixū
ad eiufmodi rerū opificem: riſus mateiā

qui in eorum ecclesia poneret: deducti
ad eiusmodi rerū opificē risus materiā
auditis hominib; querēs: uiuū ne an mō
tuū crucifixū uellent postulauit: illi sūp
to paulum temporis ad consultādum: se
creta collocuti: demū respōderūt se uiuū
malle: nam si eo mō suo populo nō place
ret. se illum euestigio occisuros

13 **V**x mediolani senior princeps i cī
bus rebus elegātie singlaris hēbat
coquum egregium. quē usq; ad gallos ad
discenda obsonia miserat. Bello qd'igēs
cū florētinis dux habuit cū ei aliqn non
satis prosp nūti? aduenisset: admodum
turbauit ducis mentē: oblati postmodū
ad mensa; epulis: sapores nescio quos cū
dux improbasset: epulas insup ut non rite
conditas: esset aspernat?: accitu; coquum
ueluti ignaru; artis aspere icrepauit. Tū
ille ut erat liberior i loquēdo: si florētini
iquit tibi gustū atq; appetitu; auferunt:
quę mea est culpa: cibi enī mei & sapidi
sunt sūma arte compositi: sed te nimiu;
cōcalesciūt & appetitū auferūt florētini

Risit ille ut erat humanissimus coq facē
tam in respondendo libertatem.

14 ¶ Dem coquus bello insup uigente
iocatus ad mensam ducis cum uide
ret eum anxium atq; afflictu curis: non
mirum esse inquit illū torqueri nā duo ī
possibilia dux conatur: unum ne habeat
curas: alterum ut pingue reddat francis-
cum barbarariam hominē macilentū sū
ma q; cupiditate flagrantem: hoc dicto p
strigens & dominādi appetitū ducis in
moderatū: & francisci in mensam opū
atq; ambitionis cupiditatem.

15 ¶ S ipse cū multi peterent uaria bñ-
fitii loco sūmo opere in coena roga
uit: ut se asinū faceret: miratus dux quid
sibi ea postulatio uellet. cur se asinum q̄
hominē mallet. at qui omnes uideo iqt.
ille quos in sublime extulisti quibus ho
nores & magistratus dedisti: superbia &
fastu elatos atq; insolentes euasisse asinos
itaq; & ego quoq; asin⁹ abs te fieri cupio

16 **A**ntonius luscus uir factissimus ac
doctissimus: cum ei notus quidaz
litteras apud pontificem expediēdas ob
tulisset: atq; ipē certo ī loco corrigere atq;
emēdare iussisset: ille autē postridie lras
easde retulisset ueluti emēdatas: īspectis
litteris tu me inquit iam notū uicecomi
tem forsitam putasti: Cum quēreremus
quidnā hoc sibi dictū uellet: iā notus ait
oliz p̄tor fuit noster uicentinus homo
bonus: sed corpore & īgenio crasso ī se
pius aduocato secretario mādabat scribi
epistolam ad duceꝝ mediolanī seniore
cuius p̄ticulā quandam ipē dictabat: quē
spectabat ad cerimonias uerboꝝ: reliqua
comittebat secretario qui afferebat ep̄laꝝ
post modū scriptā: eā iam notus legēdaꝝ
sumens: statim q; epistolam ueluti incō
ditam atq; ineptam increpans non bene
est aiebat: perge atq; emenda: secretarius
qui patroni sui stultitiā & mores nouit
paulo post reuertens ac eandē epistolam
nihilō īmutatam ferens & correxisse se:
& rescripsisse dicebat quā cū ille tanq̃ le
cturus ī manus sumeret īspecta paulū

epistola nūc bñ se habet inquit: uade &
obsigna atq; ad ducem destina. hoc i om-
nibus epistolis suis facere consuevit!

17

Commiserat olim Martinus ponti-
fex Antonio lusco litteras quasdam
conficiendas: quas cū post modū legisset
Iussit pontifex illas legēdas quoq; defer-
ri ad quēdam amicū nrm i quo plurimū
fidebat: ille autem qui paulū esset in coe-
na concalefactus a uino litteras penitus
improbauit & alium in modū componi
iussit: Tunc Antonius bertholomęo de
bardis qui aderat faciam inquit i litteris
meis q̄ olim sutor ifarsitio quod appel-
lauit loānis galeacii egit: cras anteq̄ edar
redibo & lre bene erunt: Deinde percon-
stanti qdnā hoc esse bertholomęo Ioan-
nis galeatius inquit Antonius p̄r senio-
ris ducis mediolani erat uir magnus pi-
guis & corpulentus: Is cū sepius multo
cibo & potu uentre; farsisset: post coenā;
cū iret cubitum uocari ad se sutorē suū
iubebat que; acriter redarguens aiebat fe-
cisse illum sibi farsiciū nimis arctū mā

dabat q; ampliari: ne sibi esset molestum
factu; erit aiebat tutor ut iubes: cras op-
time erit. deinde accepta uestem proicie-
bat ad perticam nihil imutans: Cum di-
cerent ceteri: cur non amplias ueste hac
que nimium dominu urget: cras inquit
cu; dominus post digestionem surrexerit
ac ierit cactu uestis erit amplissima. ma-
ne reportabat farsitium quo ille induto:
nu; bñ est: dicebat nullo in loco me esse
dit: Eodem modo Antonius epistolam
sua digesto uino placituras dixit.

18 **A** Pud facinum canē qui fuit crudelis
ac dux precipuus in hac nri tempo-
ris militia querebatur quidam se spolia-
tum chlamide in uia aquoda; suo milite
huc intuens facinus uestitu tunica bona
quesiuit an illa cu spoliante gestasset: cu;
anueret: abi inquit: que dicis te spoliasse
nequa; e ex meis militib;: na null; me;
unq; tibi tam bonam tunicam requilisset.

19 **C**ardinalis hispaniensis bello q; eo
auctore gestum est i piceno aduers;

A pontificis hostes: cū aliquando ad aciem
uentu3 esset: in qua uincere aut uinci eof
qui pontificē sequebant̃ necesse erat: hō
tabatur milites ad pugna3 pluribus uer
bis asserens. qui in eo prēlio cecidissent
cū deo & angelis pransuros: peccatorum
enī omniū ueniam ppositam occūbenti
bus affirmabat: quo morti se alacrius of
ferrent his exhortatioib3 usus exēdebat
pugna. Tum unus exstantibus militib3
cur tu inquit non & ad hoc prandiū una
nobiscū accedis? At ille tempus prādi
nōdū ē mibi iquit: quoniā nōdū esurio.

20 **P**atriarcha hyerosolimitanus q can
zelariam apostolicam regebat cōuo
catis aliqñ in urbe certā obcausam discu
tiēdam aduocatis: nō nullos nescio quid
uerbis acriter castigauit: huic cum unus
prē ceteris thomas biragus liberius res
pondisset uersus in eum patriarcha: ma
lu3 iquit caput habes At ille ut erat hō
pmp̃t9 ad lascessendū: ac perfacet9 recte
inquit: ac uere loqueris. nihil enī uerius
potuit dici: nam si bonū caput haberem

fatis meliori loco res nr̃e essent: neq; hac
opus esset controuersia: te igitur ipsum
culpas: ait patriarcha Tum ille non me
iquit: sed caput reprehendo: facete ipsu;
qui aduocatis p̃ererat patriarcha lusit: q
duro paulum capite existimatur.

21 *A*lter urbanum olim sūmū pontifi
cem leuiter estrinxit: nam cum ille
nescio quid acrius a pontifice concederet
malo capite se inquit urbanus: Tum ille
hoc idē inquit & de te uulgo dicūt homi
nes pater sancte.

22 *E*piscopus arrentinus angelus noīe
quem nouimus: aliquando cōuoca
uit ad synodū sacerdotes suos p̃cipiēs:
ut qui aliqua cum dignitate essent cū ca
pis & cortis sūt enī h̃e uestes sacerdota
les ad synodū proficiscerentur Quidam
presbiter cui hec uestimenta deerāt moe
stus domi erat ignar⁹ ūde naz ea sibi pa
raret hūc cogitabūdū cultu deīssō cōspi
cata ancilla quam domi nutriebat cū que
sisset moeroīs causaz: dixit sibi cū capis

A
& cottis secundum epī edictū eundem ad
synodū esse. at qui inquit o bone uir nō
recte uim mandati hui⁹ cognosti: non ei
capas & cottas sed capones coctos episco
pus postulat. qui tibi sunt deferendi: ap
prehendit sacerdos muliebri consilium
& secū capones coctos dferens: optie ab
episcopo fuit susceptus qui p lusū retu
lit hunc solum sacerdotem rectius q̄ cē
teri edicti sententiam cognouisse.

23 // Ne curia Romana ut plurimum do
minatur fortuna: cum per raro loc⁹
sit uel ingenio uel uirtuti. sed ambitione
& importunitate parantur omnia ut de
numis silleam qui ubiq; terrarū impera
re uidentur: Amicus quidam qui egre
ferebat p̄ferri sibi multos doctrina &
probitate inferiores. Querēbat apud an
gelotum Cardinalem sancti Marci nul
lam haberi suę uirtutis ratioē: seq; post
poni his qui nulla ī re sibi pares essent:
sua īsup studia cōmemorauit & ī dicēdo
labores: Tūz promptus adlaceffenda. cu
rię uitia cardinalis: hic sciētia & doctria

inquit nihil profunt: sed perge & aliqd
tēpus ad dediscendū uaca: si uis pōtifici
acceptus esse.

24 *M*ulier ex meo municipio cū uidere
tur fanatica: ducebatur a uiro & ge-
nere proximis ad fatidicā quandam cui⁹
opere curaret: Cum arnum fluuiū tran-
situri: mulierem supra dorsū hominis
ualidioris iposuiſſet: coepit illa euestigio-
nates mouere similis coeunti: ac magna
uoce clamitans: ego inquit ſēpius uerba
iterans: uellem futuere quibus uocibus
causā expreſſit morbi q̄ ferebat femina⁹
adeo est in risum effusus: ut cū ea ī aquā
caderet: Tunc ridentes omnes cū medelā
insanię cognouiſſent: non esse opus īcan-
tationibus asserunt: sed coitu ad sanitatē
restituendam Et in uirum uersi tu īgūt
optimus uxoris curator eris: Redeunti-
bus igitur illis cū uir uxore cognouiſſet
mens pristina rediit: hęc optima ad mu-
lieris insaniā est medela.

25 *E*ferebantur nauicula ferrariā una
cum certis curialibus duę mulieres

ex his que ſeuiūt idigentibz: Tū mulier
ſupra padū aſtans feminas conſpicata: o
ſtulti inquit an putabatis meretrices no
bis ferrarie defuturas.

26 **A** Bbas ſeptimi homo corpulētus &
pinguis ueſperi florentiam proſi
ciſcens interrogauit ruſticum obuiuz an
portam ſe igredi exiſtimaret: Intellexit
abbas an putaret ſe puenturum ī urbem
anq̄ clauderent portę: Ille uero ī pingue
dinem iocatus at iquit Currus foeni ne
dum tu portam introiret.

27 **N** Obilis epiſcopus ex britānis ad of
tendendam quā tunc mlti require
bant concilii conſtantiensis libertatem: ī
magno prelatoꝝ cōuētū hoc attulit testi
moniū. fuiſſe ait Conſtantie ciueꝝ cuius
nupta grauida facta erat: cuꝝ uero frī tu
mor uētris inotuiſſet: accepto gladio qd
id eſſet: aut unde id prodieſſet queſiuit p
cuſſuro ſimilis: Tū iuuenis exterrita id
eſſe ait concilii opus ſeq; ex concilio pre
gnantē: hoc itelleſto concilii metu ac re

uerentia sororē impunita; reliquit: Cu;
ceteri alia; re; libertatē querēt: ille prę
tulit licentiam futuendi.

28 **S** Igismodus quoq; imperator cuidā
coram eo querēti cōstantię liberta-
tem non esse: atqui inquit nisi hic sūma
esset libertas tu tā libere minime loquer
ris: libere enī loqui libertatis ē signū.

29 **Q** Va die angellottus factus est roma-
nus a pontifice eugenio cardinalis:
quidā laurenti; sacerdos urban; de mū
rediit hilaris applaudens: totus q; irisu;
ac leticiam effusus: cum rogarent uicini
quidna; sibi obtigisset noui q; tam letus
atq; alacris esset: bene inquit est magna
inspe sum: postea q; dementes atq; isani
Cardinales fieri coeperunt. propediez cū
angelottus amētior me sit cardinales me
quoq; esse futurum.

30 **I** N hanc ferme sententia; nicolaus
anagninus iocatus est in pontificē
eugenium: que; dicebat plurimū stult;

A
& insipientibus fauere Nam cum essemus
cum plures uariis de rebus ut sit in palatio
confabulantes: quidam iniquitate fortune
maxime accusabant querebanturque eam
rebus suis ad modum aduersam: Tu ni-
colaus uir doctissimus sed ingenio inco-
stanti & procaci lingua nullus est omnium
qui uiuant inquit: cui magis quam mihi for-
tuna fuerit inimica: Nam cum hoc tem-
pore sit stulticie regnum uideamusque omnes
fere amentes atque insanos. Angellottum
quoque nominans inter eos ad amplas digni-
tates atque officia extolli: Ego solus reli-
ctus sum ex omnium dementium numero
cui nihil conceditur. hoc mihi soli accidit
malignitate fortune.

31 *M*onstra hoc anno plura diuersis
locis natura dedit: in agro seno ga-
liesi ipiceno bos quendam serpentem pe-
perit mirę magnitudinis. capite grossior
erat quam sit uituli. collo oblongo ad mensu-
ram ulne corpore canis simili: terete &
longiore: hunc editum cum bos conuexa res-
pexisset magnoque mugitu edito exterr-

ta aufugere uellet: erectus serpens subito
posterioribus cruribus cauda circūdati
ad ubera os ad mouit: tā diu sugēs quoad
lac manaret uberibus: deinde boue reli-
cta ad siluas uiciās aufugit: Vbera post
modū & ea crurū pars quā serpens cauda
tetigerat ueluti adusta nigra q; diutius p
manserūt: hoc pastores Nam in armēto
bos erat se uidisse affirmarūt: bouē quo
q; uitulū postea peperisse: idq; ex litteris
ferrariam nūtiatum.

32 ✓ Ir insignis ugo senensis Medicorū
nri tēporis princeps quoq; retulit
natum ferrarię catum bicipitē seq; id cō
spexisse.

33 ✓ N agro quoq; paduano mēse Iunio
constat natum esse uitulū duobus
capitibz: uico cōpoī: posteioribz añrioibz
q; cruribz duplicatis: ita tamē ut esset cō
iuncta hoc monstrum quidaz ad quēstuz
circūferebāt: mltiq; id uidisse affirmabāt

34. // L lud isup cōstat allatā esse ferrariā
imaginē marini monstri nuper in

A
littore dalmatico inuenti: corporē erat hu-
mano: ubi licotenus deinceps piscis: ita
ut inferior pars quę in piscem desinebat
esset bifurcata: barba erat pmissa duob;
tanq̃ cornibus supra auriculas eminenti-
bus: grossioribus māmīs: ore lato: mani-
bus quattuor tantu; digitos habentibus
a manibus usq; ad asellam atq; ad inum-
uentres; alę pisciū protēdebant: quibus
adnabat: Captū hoc pacto ferebant: Erāt
compluīs femine iuxta littus lauātes li-
neos pannos: ad unā eay accedens piscis
cibi ut aiunt causa: mulierem maibus cō-
prehendit ad se trahere conatus. Illa re-
luctans. & erat aqua modica magno cla-
more auxilium ceterarum īplorauit: Ac-
currentes quīq; numero monstrum neq;
enī ī aqua regredi poterat fustibus ac la-
pidibus pimūt quod in littus abstractū
haud paruū terrorem aspicientibus pre-
buit: Erat corporis magnitudo: paulo lō-
gior ampliorq; forma hominis: hanc li-
gneam ad nos ferrariam usq; delatam cō-
spexi: cibi grā mulierem comprehensaz
argumento fuere pueri non nulli qui cu;

diuersis temporibus ad littus lauádi cā
accessissent: nūq̃ postea cōpti sunt: quos
postmodū ab eo monstro captos absūp-
tos q; crediderunt.

35 **B** Onifatus pontifex nonus natione
fuit neapolitanus ex familia toma-
celloꝝ: appellantur autē uulgari sermoē
tomacelli cibus factus suillo ad modum
contrito atq; in modū pili inuoluto inte-
riore pinguedine porci: Contulit bonifa-
tius se perusium secūdo sui pontificat⁹
anno: aderant autē secū fratres & affines
ex ea domo p multi qui ad eum ut fit cō-
fluxerāt honoꝝ ac lucri cupiditate: Ingis-
so bonifacio urbez sequebant̃ turba pri-
moꝝ: inter quos fratres erant & ceteri ex
ea familia: Quidam cupidiores noscēdo
rum hoīum querebāt quinam essent qui
sequerētur: Dicebat unus & itē alt̃. hic
ē Andreas tomacellus: Deinde hic Ioan-
nes tomacellus: cōplures deinde tomacel-
los nominati recensendo. Tū quidam fa-
cetus bohe p magnuz nempe fuit iecur
istud inq̃t ex quo tot tomacelli pdierunt

36 Rat sacerdos in thuscia quidam ru-
sticanus: sed admodum opulentus
hic caniculum sibi carum cum mortuus
esset: sepeliuit in cimiterio. Sensit hoc e-
piscopus & in eius pecuniā aīuz intēdēs
sacerdotem ueluti maximī criminis reū
ad se puniendūz uocauit Sacerdos qui aī
epūz satis nouerat quīnquaginta aureos
secū deferens ad episcopūz uenit: qui se-
pulturam canis grauitē accusans iussit
ad carceres duci: hic uir sagax O pater ī
quit si nosceres qua prudentia canicul⁹
fuit: nō mirareris si sepulturam īter ho-
mines meruit: fuit enī plusq̃ īgenio hu-
mano cum in uita tū p̃cipue in morte
Quidnam hoc ē ait episcopus: Testamē-
tū īquit sacerdos: in fine uite cōdens sci-
ensq; egestatem tuam: tibi quīquaginta
aureos ex testamēto reliquit: quos mecū
detuli: Tum episcopus & testamētūz &
sepulturam comprobans accepta pecūia
sacerdotem absoluit.

37 Homo admodū pecuniosus erat ī pi-
ceno ī oppido angulo: Audiuit hoc

tyrānus loci: atq; ad arripiendos numos
aīum adiciens quēsiuit occasiōē crimi
nis: qua illi pecunias auferret: uocato ad
se uiro dixit illum crimine lēse maieſta
tis reum teneri: Cum nihil contra eius
ſtatum. aut digītatem abſe factuz contē
deret: p ſtabat tyrānus aſſerens illū capi
te eē multādum: homo inſons quidnā tā
dem egisset cum postularet: hostes inq̃t
meos ac rebelles qui contra me conspira
runt: domi abſconditos tenuisti: Sensit
tandem ille numis ſuis inſidias parari:
Mallēs igitur uitę q̃ peccuniis parcere:
Verum ē iquit qd'aīſ mi dñę Sed deſtīa
mecum hoſ ſatellites tuos: ego hostes il
los ac rebelles tibi ſtatiz cōprehenſos da
bo: Miſſos itaq; littores domū ad arculā
inqua pecunia erat ſecū duxit: ea q̃ aper
ta: capite hos inquit eueſtigio hi ſūt enī
non ſoluz domini ſed mei quoq; hostes
accerrimi ac rebelles qb; delatis ad tyrā
num: homo poenam omnem euasiť.

38 *O* Ppidum eſt in montibus n̄ris quo
multi exuariis locis ad diem feſtū

A Erat enim celebritas sancti stephani cō
uenerant: Religiosus quidam habiturus
erat demore sermonē ad populum: cum
esset hora diei tarda Sacēdotes autē esu
rarent: uererent q; longitudinē sermoīs
ascendenti suggestum religioso unus &
item alter ut paucis loqueretur: in aurez
hortati sunt: Ille se exorari facile passus
ac p̄locutus quedam prout cōsueuerūt
frēs me inquit anno p̄terito: cū hoc in
loco uobis astantibus uerba facerē de sã/
ctitate. uita: & miraculis huius sãcti n̄ri
nihil p̄termisi eoz quē de illo p̄audiui
uel scripta in sacris libris reperiuntur:
quē oīa uos credo memoria tenere: Post
modū nihil eum noui fecisse: nihil q; de
eo amplius scriptum repperi: signo igit̃
crucis factō dicite cōfiteor & reliqua quē
secuntur & ita abiit.

39 **R**usticus cū castaneā arborē ad excu
ciendos fructus ascendisset: decidēs
ex ea costam pectoris effregit: Adhūc cō
solandū accessit minatius quidā hō per
facetus qui inter loquēdū daturū se nor-

mam illi dixit qua seruata: nūq̃ ex arbor
caderet Vellem hoc antea inquit eger cō
consultuisses attē & in futurum poterit
prodesse: Tum minatus fac sem p̃ iquit
ne sis celerior in descensu q̃ in ascensu
sed ea qua ascendis tarditate descendas h
pacto nūq̃ precipitem te ages.

4° // Dem Minatius cum aliquādo non
nullos numos & uestes insuper ad
talos egenus enī erat lussisset: flēs ad ho
stiolum tabernę cuiuspiā sedebat. uidēs
moerētem flentem q; amicus qdnam est
tibi iquit: nihil minatius ait: cur nā ergo
si nihil habes ploras? hoc solū qui nihil
habeo inquit. admiratus ille quare ergo
si nihil habes ait lacrimas: ob hanc ipsā
causam respondit quoniā nihil est mihi
alter nihil sibi reliquū supeē a ludo plo
rabat.

4ⁱ // Tempore quo florentię sūma aliqñ
erat annonę caritas: accessit luscus
paup ad forū; quēdam sestaria frumenti
ut dicebat empturus: rogauit hunc in fo
ro pcunctante; pretiū quida; alter super

A
ueniens quanti sestarium frumenti uen-
deretur hominis oculo inquit constat: d'
signans his uerbis anonę Caritatę: hoc
audiens scitulus qui aderat puer. cur tu
ergo ait tã grande; sacculum portasti cū
nō amplius q̃ unū sestariū possis emere

42 C Onsolabatur uxore uir quę aduēsa
ualitudine diem suuz obibat memorans
omīa boni mariti offitia sibi in uita pre-
stitisse: ueniam q; postulans si quid unq̃
aduersus eam inique egisset: neq; iter ce-
tera se ait omisisse unq̃: quum debitū tho-
ro preberet eo excepto tēpore quo illa nō
recte ualeret ne coitu fatigaretur Tū mu-
lier licet morbo grauis hoc inquit pfide
nūq̃ parcā! neq; remittam tibi: nullo enī
tempore adeo inualida atq; infirma exti-
ti quin cōmode possem resupina iacere:
Danda est igitur uiris opa: ne hoc uenie-
genus ab uxoribus implorent cū rite ne-
gari possit

43 A Dolefcēs nobilis & forma ifignis
duxit uxorem filiaz uerii de paciis
equitis florentini iter ceteros suę etatis

egregii & p̄stāis uiri. Post aliquot dies
ut moris est adolescentula ad patrē reuer
titur: nō alacris aut iocūda. ut ceterę asso
lent: sed moesta ac uultu languido intue
ri terram: Aduocatam incubiculo clancu
lū rogat mater. nūquid res sint satis sal
uę. ut uultis flens iuēcula respōdit. nō
enim uiro me desponsastis ait: sed ei ui
rilia desunt nihil enim aut paruꝝ habet
cius partis p̄pter quam fiūt matrīonia:
Dolens ad moduꝝ fortunam filię mater?
rem cū uiro cōmunicat: Deinde re ut fit
inter consanguineos mulieris q̄q̄ ad con
uiuium aderant uulgata moestitia dolor
q̄ omnis implentur domꝝ cū non nuptā
sed suffocataꝝ adolescentulā egregia forā
dicerent: Supuenit postmodum uir cuiꝝ
gratia cōuiuium parabatur & cum omēs
uultu moerenti afflicto q̄ cōspiceret: mi
ratus rei nouitatē: quidnā noui accidissꝝ:
rogabat Nullus erat qui causam doloris
auderet palam facere unus tandem libe
rior ait dixisse puellam mancū esse illuꝝ
in uirili sexu: Tum iuuenis alacer neq̄q̄
inquit erit cā quę aut uos conturbet. aut

conuiuium disperdat: cito hoc purgabit
crimē: Cū in mensa omnes sederēt uiri
pariter ac mulieres: sumptis iam fere ci
bis: surgens adolescens patres inquit sē
tio me culpari ī ea re cuius uos testes eē
an uera sit uolo: Deinde educto egregie
forme priapo uestibus enī curtis tunc u
tebatur ac supra mensam posito omnes
ad rei nouitatem magnitudinē q; conuer
tit: & an culpandus aut reiiciendus esset
quesiuit. Maior mulierum pars ut ui
ris suis talis copia inesset optabat: Viri
p multi se ab illo tali supellectile supari
sentiebant: Qui omnes in adolescentulā
conuersi: grauitē illius stulticiaz īcrepa
bant alius aliud quid obiurgans: Tum il
la quid iurgatis: quid me reprehenditis
inquit: asellus nū quē ruri nup conpexi
bestia ē: & adeo extēso brachio oblongu
mēbrū habet: Hic uir meus qui homo
est non habet eius medietatem: Credidit
simplex puella homībus longius q̄ bel
luis eiusmodi mēbrum ī esse debere.

44 *P_{ri}* Redicabat turbe frater parū confi

deratus ad populū aggrauās multis uer
bis: ac detestans adulterium: dixit q; iter
cetera adeo esse graue peccatū: ut mallet
dece; uirgines cognoscere quā unicā mu
lierem nuptam: hoc & multi qui aderāt
elegissent.

45 **A**lter paulus nomine quē ipse noui
cū sepius urbe campaniē iquadam
cōcione luxuriam detestaretur: nō nullos
adeo lasciuos atq; itempantes dicebat ut
ad eliciendā maiorē excoitu uoluptatē na
tibus uxoris puluinū subiicerent: hoc a
deonō nullos qui id ignorabāt cōmouit
ut paulo post id uerū esse experirentur:

46 **M**ulier adolescens quē id mihi post
modū rettulit: pfecta est aliqñ ad
confitendū peccata sua: prout fit tempō
quadragiesimē: Cū interloquēdū se uiro
non seruasse fidē respondisset. confessor
qui frater erat libidine incensus protēto
pallio priapū erectū in manu adolescen
tulę posuit: suadens ut sui miserere: Il
la rubor pfsa abiiciens: matri quē haud
procul erat roganti quidnā tantus rubor

sibi uellet: narrauit confessoris suasioēz

47 ¶ Interrogata semel a uiro mlier que
nam causa esset cur cū coitus uolup
tatis ita particeps essz femia sicut & uir
tamē citius appeterent & sequerēt mu
lieres: q̄ ille uiros: Tum illa sūma cū rōe
hoc institutū est inquit ut potius nos re
quiramus auiris. cōstat enim paratas ac
promptas nos ad cōcubitū semp eē: uos
nō itē. frustra ergo uiri peterent anobis
cū essent impati scita faceta q; responsio

48 ¶ Ello quod primum florentini cum
duce mediolani posteriore hūerunt
lege sancitū est capitale esse: si quis de a
genda pace uerba fecisset. Bernardus ma
neti ciuis facetissimus erat in foro ueteri
nescio quid empturus accessit ad eum fr̄
quidam ex his mēdicis circūforaneis q̄ i
triuuiis astantes aliqd sibi a transeūtibz
dari i necessarios usus petūt: ac quis pia
petiturus p̄mis uerbis. pax tibi inquit:
Tum bernardus qd tu pacez nomiaſti an
nescis capitale eē si qs de pace loquat?

ab eo inquit ne quis me culpę affinē pu-
tet hoc dicto recedens a nebulonis illius
molestia se exemit.

49 **E**Rat sermo inter sotios quę poena
esset statuēda: ī uxores impudicas
Bonifatius salutatus ea qua Bononiēsis
amicus suus minatus est: se uxorem
suā effecturū existimabat: Sciscitantibz
nobis poenaz bononiensis iqt. uir haud
magno estimandus habet uxore satif li-
beralem & mibi quandoq; obsequētē cū
accessissem domū aliquando noctu foris
stans audiui eos acriter collitigātes: icrē-
pabat enī uir uxore accusans ipudicitiaz
eius. Illa ut moris ē taliū: negādo se iue-
batur: Tum uir iterclamādo Ioāna Ioāna
ait: ego te nec uerberabo. neq; percutiam
sed intantū te futuā quo ad plenā domū
reddam atq; ita solam te cū natis relinq;
post mndū & abibo: Risimus omnes ge-
nus supplicii adeo exquisitū quo stultus
ille ulturū se uxoris flagitia putauit.

50 **R**egorius xii anteq; pōtifex creat̃

in conclavi & postea quoque plurima se fa-
cturū pollicitus est: pro scismate quod tūc
in ecclesia uigebat tollendo: atque adeo ali-
quibus diebus in eo quod promiserat perman-
sit: ut & pontificatui se censurū si opus
esset sponderet & postmodum dulcedine du-
ctus dignitatis iuramenta & promissiones
omnes irritas fecit: nihil seruans eorum
quae ante pollicebatur: hoc egregius Car-
dinalis burdegalensis uir grauis & con-
cilio singularis: mecum de hisce rebus ali-
quando loquens: hic inquit nobis effecit
quod histrio quidam bononiensis se asserens
uolaturū: Cum referari mihi fabulam ro-
garem. histrio fuit nup bononiae qui pro-
posito palam edicto se uolaturū ex turri
quadam quae est uersus pontem sancti raphae-
lis miliarii extra urbem praedixit: congre-
gato ad diem constitutum omni ferme bononi-
ensi populo: sole & fame usque ad occasum
solis homines ludendo macerauit: pende-
bant omnes animi suspensi ad aspectum
turris uolatum hominis expectantes: Cum
interim ille in turris cacumine se ostende-
ret: alasque quateret uolaturo similis: sequi

deorsū proiecturuz fingeret: erat magna
ad hęc acclamatio populi patulo ore tur-
rim respicientes: Tum histrio post solis
tandē occasū: ne nihil actū uideret uer-
sis ad eos renibus Culum populo osten-
tauit: ita elusi omnes inedia & tedio cen-
festi in urbem noctu redierūt: Eodē mō
nī inquit: post tot ostentationes tandem
nobis posteriora ostendendo satisfecit.

57. *R*odulfi camarinēsis dictuz prudēs
refertur: obsidebatur ciuitas bono-
niensis a barnaboue ex familia uicecomi-
tuz dño mediolani. erat autē ad ciuitatis
custodiam dux positus a pontifice rodul-
fus uir bello & pace egregius qui se intra
moenia continebat ob ciuitatis tutelā: le-
ui semel p excursores conmisso prēlio a
quo rodulfus aberat: captus eques ad bar-
nabouem ductus est. Interrogauit ille in-
ter cetera cur non egrederet ad bellū ro-
dulfus: eques: cum unā aut alteraz causaz
attulisset: tandem dimissus rediit ī ciui-
tatem Tum rodulfus sciscitatus quid in
castris hostiū ageretur: & quę uerba bar

nabouis ad eū fuisset cū intellexisset rñsioēz
equitis egressū suū uarie excusantez: nō
bene inquit neq; prudenter respondisti:
uade redi dic barnaboui redulfus ait se
ideo urbē nō egredi: ne tu ingredi queas

52 ¶ Dem bello quod florētini cū grego
rio decimo pontifice gesserūt diuer
sas partes secutus nūc uni nūc alteri he
rebat: Interrogatus a quodā cur adeo mu
tans ita sepe se cōmutaret: quoniaz iquit
in eodem latere diutius iacerem.

53 Florentinus post modū pditionis
habitus reus publicis ī locis urbis
pro pditore depictus fuit cum nō haud
multo post sentiret mitti ad se oratores
florentinos de pace acturos qua die ad se
uenturi erant thalamū in gressus clausis
fenestris igne accenso erat aut mēsis au
gusti sese pelliceis uestibus cohoperiri ī
lectulo iussit uocatis deinde oratoribus
querētibus q; quoniā morbo laboraret:
frigore respondit: quod tā diu ī eoz mu
ris etiam noctu ad aerem discobopertus

cōtraxisset: hoc dicto illoꝝ lusit picturaꝝ
quę postea ex pacto deleta est.

54 V Iri non nulli camerinēses extra ur
bem exercitii cā sagittando tempꝝ
terebant: cū quispiam sagittā incautius
emisisset ad stantē pcul rodulfū leuiter
uulnerauit: capto illo cū uarię de poena
inferenda sententię dicerentur: & quisq;
acerrime: ita se maxime principi gratifi
cant putaret: Vnus censuit manū illi eē
amputandum: ne amplius arcu uteretur
Rodulfus liberuꝝ homieꝝ dimitti iussit
dicens illam futurā fuisse utilē sniam: si
id añ acceptum uulnus consiliū dedissꝝ:
plena prudētię & hūanitatis responsio.

55 S Ancinus uir rusticus oppidanus
meus frumento ad figimaꝝ castruꝝ
asellis uehendo exercebat: quos ille cō
pluris aduecturā sumebat: Cum semel a
mercato rediens fessus e uia ascendisset
asinum quēdam prestantioreꝝ cōputatis
in uia asinis qui pꝛibant demū appin
quans eo quo uehebat minime ad nume

rato uisū ei ē unū deesse: Turbatus igit̃
ac reliquis asinis uxori quos restitueret
cōmendatis: confestīn eodem quo fereba
tur asino ad mercatū septē milibus pas
suū retrocedit querēsque asingulis obuiis
asinum an quempiam amissū reperissēt
Cum omnes negarēt: domū moerens ia
cturā asini rediit: Tandē etiam ab uxore
ad monitus cū descendisset: illum quem
tanto studio ac dolore asinū quēsierat eē
cognouit:

56. **A**lter pierus nomine ad modū ī cul
tus cum usque ad meridiem arasset:
fessis bobus & ipse labor fatigatus redi
turus in oppidū: aratrum sup asellū prē
missis bobus ascendit: qui cū nimio one
re grauatus sub pondere deficeret: sen
sit tandē pierus asellū ire non posse: Tū
descendens atque aratrū supra humerum
suum ponens: rursus asellum ascendit in
quiens nunc recte ābulare potes nō enī
tu sed ego aratrum fero.

57. **A**ntes aligerius poeta noster florē
tinus aliquādiu sustētatus ē uerone

opibus canis ueteris principis de la scala
admodū liberalis Erat autē & alter pen̄s
canē florentinus ignobilis: indoctus: im
prudens: nulli rei prēterq̄ ad iocū risum
q; aptus: cuius in eptiē ne dicā facetiē ca
nē perpulerant ad se ditandū Cum illuz
ueluti belluaz dantes uir doctissimus sa
piens ac modestus: ut equū erat: cōtēnēt
Quid est īquit ille q cū tu hēaris sapiēs
ac doctissimus tamē paup es & egenus:
ego autē stultus & ignarus diuitiis prēsto
Tum dantes qñ ego reperiā dñm inquit
mibi similem & meis moribus cōfōmē
sicuti tu tuis & ipse siliiter me ditabit:
Grauis sapiens q; responsio Semp enī
dñi eoz consuetudine qui sibi sunt siles
delectantē.

581 Vic ipsi inter seniorē aliquādo iu
niorem q; canes prandēti: cū mini
stri utriusq; dedita opera añ pedes dātis
ad eum laceffendū ossa occulte sibi ciffēt
remota mensa: uersi omēs insolū dantez
mirabantē: cur ante ipsū solum mō ossa
conspicerētur: Tum ille ut erat ad respō
dendū promptus minime inquit miruz

si canes ossa sua comederūt. ego autē nō
sum canis.

59 **C**olloquebantur aliqui de preuicacia
mulierum que ita quandoq; pstant
animo indurato: ut se mori malint quaz
decedere ex sententia Tum unus mulier
quedam e nostris inquit admodum uiro
contraria semp uerbis ob iurgando r̄fra
gabatur. p stans in eo quod coeperat ita
ut supior esse uellet: habita semel cū ui
ro graui altercatione maritū pediculofū
uocauit. ille ut uerbū id retractaret uxor
uerberibus contendebat: pugnis: cēdens:
& calcibus quo magis cēdebatur: eo plus
illa pediculofum appellabat. Vir tandē
uerberando lassus ut uxoris pertinaciam
superaret: p funē in aque puteū demisit
suffocaturum se dicens: nisi uerbis eius
modi abstineret: Mulier instantius pse
uerabat & in aqua mentū usq; constituta
uerbum illud continuans:: Tum uir ne
āplius loq posset ī puteū demersit tētās
si eam mōtis periculo a uerboꝝ ptina cia
posset auertere At illa loquēdi facultate
adempta & dum suffocaret̄ q loqui ne

quibat digitis exprimebat. nam manib⁹
supra caput erectis atq; ungulis utriusq;
pollicis cōiūctis saltē quod potuit gestu
pediculos uiro obiciebat unguibus enim
eorū digitorum pediculi a feminis occidi
consueuerunt.

60. **A**lter uxore quē ī flumine perierat
querēs aduersus aquā pficiscebatur
Tum quidem admiratus cū deorsū secū
dum aque cursum illam queri admonēt
nequaquā hoc mō reperiretur īquit: Ita. n.
dū uixit: difficilis ac morosa fuit: ut nūq;
nisi in contrario & aduerso flumine & iā
post mortem ambulasset.

61. **P**etebat a duce aurielianensi sub ru
sticis moribus & uita incultus qui
dam qui ei seruiebat ut se nobilez facēt
ei q; apud gallos possessiones ex quibus
solis ruri uitam nobiles ducant: Tū dux
qui nāz hominis callebat diuitē īquit te
facillime possez facere: nobile nūq; possē

62. **E**rat ī oppido nostro terre noue uir
nomie Guilielmus faber lignarius.

priapeia supellectile satiscopioſ. diuul
gauerat hoc uxor iter uicinas: ea mortua
duxit aliam uxorē iuueculaz simplicem
antoninam noie: quę deſponſata preſen
ferat exuicinis ingens uiri tellū Qua er
go nocte primū cum uiro concubuit tre
mebūdā nolebat herere uiro: neq; coitu
pati: Sensit tandem uir quid timeret ado
lescentula: conſolatus q; illā uerū eſſe qd
audierat ait. ſed duas ſe mētulas habere
paruam ac maiorē quandā. ne te ergo of
fendaz ait. utar hac nocte parua quę tibi
minime nocebit: poſtmodum maiore ſi
tibi uidebitur: Conſentiens puella obſe
cuta eſt uiro abſq; clamore aut nocumēto
alquo: poſt menſem uero facta liberior
atq; audentior cum noctu uiro ſuo blan
diretur mi uir iquit ſi libet maiore iam
illo ſotio utaris licet: riſit uir cum ſemi
aſell⁹ in ea re uideret bonū uxoris appe
titū h poſtea narratē audiui i alioꝝ cetū.

63. ✓ Mbachria mlier piſana fuit pmp
ta ad reſpondēdū: Accedēs hiſtrio
quidam ad illudendū ei: preputiū iquit

asini uos salutat Tū illa euestigio hodie
inquit sanę unus ex suis nūciis uideris:
quo facete dicto abiit confusus.

64 **M**ulier adultera expanderat mane ad
fenestras uarii generis uestimenta
ab adultero data: matrona ante domū trā
sciēs conspectis tot uestibus: sicut ara
nei telas. ita hęc inquit & uestes suas pu
dendoꝝ artificium omnibus ostēta.

65 **R**ogabat quidam contribulem m eū
uirū facetum tempore uīdemię ut
sibi uasa quedam uinaria mutuo concede
ret: Tum ille inquit do uxori expensas
p uniuersum annū ut ea incarnis priuio
uti possiꝝ: Monuit hoc dicto nō esse po
stulandas ab aliis eas res: quaz usus essꝝ
eis necessarius.

66 **P**Erusini habentur uiri faceti ac per
urbani rogauit marituz uxor petru
cia nomine ad diem festum postridie p
festura ut sibi calceos novos emeret: an
nuit uir eius: & simul iussit anteq̃ domo
abiret: mane gallinaꝝ in prandio coqui:

Vxor cū cibum parasset domus hostiū
egeſſa conſpecto q; ſimul que; ſūme ad
amabat iuene domū regreditur dato ſi
gno ut ſe intus cū uir ab eſſet ſequeret̃:
& ne lōgior mora eſſet aſcendiſ ſcalis ſe
ad terrā proſtrauit ita ut ex hoſtio poſſ;
cōſpici Suppoſito aut iuene clunes ei;
cruribus ac pedibus amplexata concupi
to opi itēdebat. Vir enī exiſtimās uxore
ad feſtiuitatē iā proſectam & ſimul tar
dius rediturā ſotiū; rogauit ad prandiu;
dicens uxore prandio eſſe fallendā; Cū;
domū pergerent Vir prius ingredit̃ ui
ſa q; apud ſcalas uxore ſupra iuene pe
des cōmouēte ho be petrucia iqt p culū;
dei ut mos eſt illis iurandi ſi hoc modo
ambulaueris nūq̃ iſtos calceos cōſumes

67. **Q** Rebatur ruſtica mulier ſeruulos
ſuos non bene ſe habere faſcinates
uerbis cuiuſdam .uicine que cū illos col
laudaret nequaq̃ poſtea addidiſſet deus
uoſ benedicat p ut uulgo dici ſolet Hec
cū adoleſcens audiſſet: nūc cauſam uideo
inquit cur mihi mentula egrius habuit

se his diebus admodū debilitata: nam cū
eam quispiā laudasset: neq̃q̃ addidit eius
modi benedictionem: quo factū est ut fa
scinatam putē: cū postmodū nūq̃ erexe
rit caput Benedic ergo eā te rogo quo pō
res recuperet uires

68 *P*ater cuiusdam amici nři cognosce
bat mulierē uiro insulso ac balbu
cienti nuptam Cū semel noctu ad eā ac
cederet credens uirū abesse: hostiū palā
pulsauit: simulans uiri uocē ac sibi ape
riri hostium: Vir aut stolidus domi exi
stens audita illius uoce Ioanna aperit Ioā
na introduc illū inq̃t nā uidet me ipsū.

69 *R*usticū adolescentē qui florētis an
serem deferebat uenalem conspica
ta mulier quę sibi faceta dicebatur ridēdi
hominis gratia rogauit anserem faceret:
At ille q̃ facillime inquit psoluas: Quid
est iquit mulier sed domū ingredere &
de pretio conueniemus: Ingressus domū
cū p̃staret in snia mulier pretio annuit:
Verum cū superioris ptes egisset petito

anser rusticus. se negat daturū Non enī
se mulierem s̄b agitasse: sed se ab ea com
pressū he dixit Igit̄ re integrata pugna
munere sessoris fungit̄ adolescens: Itē
exconuēto mulier cū anserem postulass̄
renuit adolescens pari rōe se cū illa esse
asserens: nō enī se pretium petitem acce
pisse sed repulisse iniuriam illatam : nā:
se prius a muliere sub astū Cum longiō
progredieretur contentio: supueniēs uir
sciscitatur quē nam hęc sit controuersia
Cupiebam inquit uxor tibi coenam opi
pere parare: nisi hic maledictus īpediret
cōuenerat enī mecū ī uiginti solidis nūc
postq̄ ītroiuit domū mutata est snīa: du
os amplius requirit: eia uir īquit taz̄ pua
res impedit coenam n̄ram accipe inquit
quod lubet Ita pretiū abstulit & cōcubi
tum uxoris.

40. **V**rials unus e n̄ris notē avaritiæ
sepius ad mensam familię accede
bat: dum comederet degustans uinū an
satis aquatum esset. simulabat aut̄ se id
agere: ut bono uino uterētur: Hoc cū ani
maduertissent non nulli: tandem cōmu

nicato consilio: recentem qñdoq; urinam
pro uino í mensa supposuere: qua hora
uenturú hominē suspicabant: Accessit
ille more suo & cú uriná bibisset nause/
ans ac semieructans magno clamore ab/
scessit minatus mltá illis: qui hoc cōmē/
ti essēt: Illi uero risu coená finierūt: hoc
eius rei machinator mihi post modú ret/
tulit multo cú risu

71. Ater cú filii ebrietatem sepius ne/
quaq; redarguisset conspecto semel í uia
ebrio relectis uerendis turpiter iacente:
pueris quoq; p multis qui circumstabant
ridentibus atq; illudentibus: filiú ad taz/
uerecúdu spectaculu; uocauit. existimás
hoc exemplo ab ebrietate deterrei eum
posse: Ille aut uiso ebrio rogo pater inqt
ubi est id uinú quo iste ebrius factus est
ut & ego etiá eius uini dulcedinem degu/
stem: non ebrii turpitudine absterrius
sed uini cupiditate commotus.

72. Isbinam quē perusinú adolescentē
nobilem atq; admodú dissolutú cú

opprobrio coeteris ex ea familia esset: se
uocauit semel si modo ceculus cognatus
eius senex magne auctoritatis atq; admo
dum prudens: Et cuꝫ rationibus multis
adolescentē ad meliorem uitā hortatus
esset: detestans uitia: uirtutes uero collau
dans: postq; tandē p̄orauit. Si modo igit
ille compositē atq; ornatē admodū sicuti
uirū eloquētē decet: uerba fecisti: uerū
cencies iā pulchriores rōes ī hanc s̄nīā
audiui: & tñ nihil eorū quē dicebāt: unq̄
facere uolui. nihil amplius superior exē
plo q̄ hic uerbis profuit:

73 **E**Rat sermo aliquādo īcōetu doctōrū
uiroꝝ reprehendentium ī anē eorū
curam: qui multū studiū operēq; īquerē
dis emēdisq; pretiosis lapidibus ponūt:
hic quidam recte inquit Rodulfus ex ca
merino ducis andegauēsis Cū ad regnū
neapolitanū proficiscere stulticiā mon
strauit: Cum enī rodulfus ad eum uisen
dum in castra uenisset. oñdit ei dux pre
tiosam admodū supellestīlē: interq; cete
ra margaritas zafiros carbunculos & cē

teros lapides qui magno in pretio hñt.
His conspectis quesiuit Rodulfus quāto
lapides illi estimarent: & quid utilita
tis afferrent: magnū quid estimari dux
rñdit: sed nihil affere lucri: Tum Rodul
fus ostēdam inqt tibi duos lapides decez
florenoz qui mihi ānuatim ducētos red
dūt ac deinde cū ducē hēc admirātem ad
molēdinū quod ipē cōstrui fecerat duxif
set: duos molares lapides ei ostēdit dicēs
illos eē q suoz p̄tiosoz lapidū utilita
tē uirtutem q; superant

74 *S* Ic ipē cuidā camarinēsi qui uisēdi
causa orbē peragrate cupiebat: ius
sit usq; maceratā oppidū pficisci: quod
ille cū effecisset orbē iquit tēraz uniuersū
cōspexisti: nihil aliud eē asserēs n̄ ūd
hūc q̄ colles: cōualles: montes: planiciez
culca atq; inculta loca: nemora: & siluas.
quę ōnia eo loci spacio cōtinētur

75 *R*at perusino cuidā doliū uini sa
pidi & boni admodū paruū: ad euz
p uino cū quidā puez cū uase maufcō

destiasset. sumpto i manibz uase atq; ad
nares admoto hodie inquit uas istud ad
modum fetet: nūq̃ i hoc uinum meū in
fūda3: uade atq; ad eum q te misit: istud
reporra.

76 **Q**ue romane mulieres quas noui di
uersa etate & forma iuerunt domū
curialis cuiusdā e nris uoluptatis ac pre
mii cā. Is pulchriorē cum bis cognouiss;
alterā semel tantū attingit. tu ne se sperā
te putaret: tū ut iterū rediret cū soria ab
euntibus telam lineā dono dedit: non di
scernens q̃nta esset futura cuiusq; portio
indiuisione clancula contentio orta ē iter
feminas: altera duas partes secūdū opus
exactū: altera medieta rez secūdū psonas
postulante: diuersę utrinq; uarię q; ratio
nes afferebant̃ cuz una maiorē se laborē
perpeffam esse: reliqua parem fuisse con
tenderet: ex uerbis ad uerba deuenerūt
ac unguium capilloz q; certamen. primo
uicini: inde etiā mariti concurrunt dissi
dii causa ignorantes: Vtraq; sibi uerboz
cōtumeliā illatā asserente. uiris cuiusq̃
uxoris causaz tuentibus: mulieꝝ pugna

ad uiros descendit uestibus & lpidibus
acta res est: donec concurrentiū interuē-
tus prelium diremit: Viri dissentionis
causam ignorantes: inimicitiaꝝ seruant.
reclusi in caueis more romano: pānus ē
apud quēdam ob rem indiscussā nondū
diuisus: sed occulte a mulieribus de di-
uidēdo agitur. queritur a doctoribus qd
sit iuris.

77. *E* Suriens quondā uulpes ad decipiē-
das gallinas quę gallo ducē arborē
excelsiorem quo sibi aditus nō erat ascē-
derant: ad gallū blande accessit. quem co-
miter cū salutasset quid in excelsio agis
īquit: nūqd non audistis noua hęc recen-
tia tam salutaria nobis nequaꝫ gallus cū
rēpondisset: at qui pręnuntia huc accessi-
ait ad cōmunicandū tecū alacritatē aīaliū
omīum. consiliū celebratū est in quo pa-
cem perpetuam omīum aīantiuz intrse
firmatūt: ita ut omī sblato timore nulli
ab altero insidię aut iniurię fieri ampliꝰ
queant sed pace & concordia omnes fru-
ant: licet abiit unicuiꝰ uel soli quo uelit
secure: Descendite igitur & hunc festuz

agamus diem: Nota uulpis fallatiā gall9
bonū inquit affers nūtiū: & mibi gra
tū & simul collum altius protendens: p
specturoq; longius & admiranti similis
in pedes se erexit: Tu quid nam aspicias
uulpes cum dixisset: duos inquit magno
cursu ore patulo aduētātes canes Tū tre
mebunda uulpes ualere inquit mibi fu
ga expedit: anteq̃ illi adueniant & simul
coepit abire: hic gallus quonā fugis? aut
quid times? ait: si quidem pace cōstituta:
nihil est timendum: Dubito inquit uul
pes an canes isti audierint decretū pacis
Hoc pacto dolo illufusest dolo

78 ✓ Ir in dicendo liberior cū quid auda
cius loquens ī palatio pontificis ge
stu loco q; dissolutiori uteretur: qd agis
inquit sotius? quidnam stultus quidem
diceris Tū ille hoc inquit p magni lucri
ponerem loco Non enī alio pacto possu;
carus esse his qui nūc regnāt cū stultoz
hoc tēpus existat atq; hi soli potiāt rex.

79. C Hiriacus anconitanus hō uerbosus

& nimiū loquax deplorabat alñ aſtātib⁹
nobis caſum atq; euerſionē Imperii Ro
mani Inq; ea re uehementius angi uide
batur. Tum Antonius luſcus uir doctiſ
ſimus qui ī ceru aderat ridens hominis
ſtultam curam: hic p. ſimilis ē iquit uiro
mediolanenſi qui die feſto cum audiſſet
unū ex grege cantōꝝ qui geſta heroum
ad plebem de cantant recitantem mortē
Rolandi qui ſeptingentis iā ferme ānis
in prēlio occubuit: coepit acriter flere: at
q; inde cū uxor domū reuerſum moeſtū
ac gementē uidiſſet: Rogaſſetq; quid na;
accidiſſet noui heu mea uxor inquit; de
functus ſum. Mi uir uxor ait. quid tibi
aduerſi aduenit? ſolaꝝ atq; ad coenā ueni
At ille cū ī gemitu pſeueraret: neq; cibū
uellet ſumere: tandē iſtantiuſ moeroris
cauſam pconſtanti mulieri. an neſcis rē
pondit quē noua hodie audiui. Quē na;
mi uir uxor ait. Mortuus eſt Rolandus
qui ſolus tuebatur chriſtianos. ſolata eſt
mulier in ſulſam moeſtitiam uiri & uix
tandem ad coenā potuit illū perducere.

80 **S**ubiunxit alter similis fabulá stultitię quidam inquit uicinus meus homo simplex audiebat quępiā ex eius modi cātoribus. qui infine sermonis ad alliciendā audientiū plebē p̄dixit se post die mortē hēctoris recitaturū. hic n̄r añq̄ cantor abiret p̄t̄io redemit ne tam cito hēctorem uirū bello utilē īterficeret. Ille mortē postero die distulit. Alter uero sepius p̄t̄iū dedit sequentibus dieb; p̄ uite dilatione & cū pecunię defuissent tandē mortem eius multo fletu ac dolore narrare audiuit.

81 **/** Arda oppidū est ī montibus n̄ris situm in eo cū uir simplex uxore cū altero coeuntem dep̄hendiss;. Illa se statim semimortuā simulauit p̄sternēs se ad terram similis defunctę Accedens uir propius: ac mortuam credens coepit illacrimans brachia uxoris fricare Tū illa subapertis oculis tāq̄ ad se paulū ruerat: Cū petisset quid nam sibi accidiss; se nimio timore pcussam dixit & cū eā consolari stultus coepisset ac si qd uellet pe.

tere iussisset uolo iquit illa iures te nihil
uidisse: statim cū id iurasset mulieri ua/
litudō restituta est.

82. **C**ossus de riciis eques florentinus
magni uir animi: ac seuerus uxo/
rem habuit teldam noīe uetulam & mi/
nime formosa; hic coepit in ancillā quā
domi habebat oculos conicere: & cū se/
pius eam molestasset: illa ad patronā re/
detulit: suās ut assentiē: ac certo ī loco
sub obscuro rosso assignaret ī quem pro/
āncilla se telda clam cōtulit. Accedens ad
locū rossus: ac uxorem p ancilla diutius
transiens: Tandem demissa mentula nī/
hil agere potuit: Tū exclamans uxor eia/
eques inquit merdose. si hic ancilla exti/
tisset recte cum ea rem habere potuisset
Tum miles o he Telda mi p deuz inquit
hic meus sotius prudentior ē q̄ ego. Nā
postq̄ te pro ancilla ignarus attigit: stat ī
ille malā carnē te esse cognouit. Ac ppte
rea retrocedens me destituit.

83. **A**bebat florentinus admodum no

bilis uxorem litigiosam ac puerfam que
quottidie ad religiosuz confessorz uel ut
aiunt deuotuz suū querelas uiri & uitia
deferebat. hic equitē reprehendebat iur-
gabat q; aliqñ uerbis admonit⁹ uxoris:
& ut pacē itē eos ponēt rogauit uiꝝ ad cō-
fessioꝝ ptōꝝ q̄ fca nō dubitabat cōuētūrā
eol concordia: paruit eques Et cū religio-
sus eū peccata sua explicare iussisset. Ne
quaꝫ est opus inquit: Quicquid enī unq̄
cōmisi & multo plura etiam ab uxore ti-
bi sepius recitata extiterūt.

84 *F*Vit nup florētis homo cōfidens ac
temerarius nulli arte deditus. Is cū
legisset apud medicū quēdam nomen ac
uirtutem ceteraz. pillulaz: que ad uarios
morbos conferre dicebant⁹: existimauit
homo ridiculus se illis solis pillulis de
facili medicuz euasoz: Confecto eoz ma-
gno numero urbem egressus coepit ua-
gari per oppida & uillas medicine arteꝝ
professus. ad omnē autē egritudineꝝ has
pillulas accōmodabat: eaz que cura aliq̄
casu ualitudinē recuperant. Cū huius fa

ma p crebuisse stulti apud stultos: qdaz
qui asinū suū amiserat rogauit hominē
nunquid remediū ad rep̄endiū asinū
haberet: Assensit ille: & ei sex pillulas d̄
glutiendas dedit Quibus sūptis abiens
postero die cū asinū quēreret cogentibus
pillulis de uia discessit laxādi uētris grā:
& in arundinetū forte diuertit. Ibi r̄pto
asino pascente: medici sn̄iam & pillulas
ad celū laudibus extulit: Ad hūc post mo
dum ueluti alterū Esculapium magnus
fiebat rusticoꝝ cuncursus qui audierant
medici medelas etiam ad rep̄endos a
sinos accōmodatas.

85. ¶ **N** seditione quadam ciuitatis florē
tię qua ciues p̄ statu rerū inter se
certabant: cum quidam alterius factiois
ab aduersariis magno tumultu occideret̄
unus ex his q̄ longe aberant gladios exē
tos conspiciens atq; homines concursan
tes p̄ constatus est a circumstantibus qd
nam ibi ageretur: Tum unus noīe petr⁹
degus Illic inqt magistratus ciuitatis at
q; offitia diuidunt̄. Nolo inquit ille res

tam caro constant. atq; euestigio recessit.

86 ¶ Vm coenarent mecū cōtribules nō
nulli hoīes ad facetias prompti mī
ta ridenda inter coenandū dicebāt. Inter
quē unus sū ridens: Cechinus īquit me
dicus arretinus accersitus ad curandum
quandam formosā adolescentulā quē sa
liendo cōtorserat genu: in cōponendo cū
& tibiā femiē & coxam p alba; ac mollē
aliquandiu tractasset erecta est mentula
maiorē imodum: Ita ut subligaculo con
tineri nequirit: Tū suspirans cū assure
xisset: atq; illa quid pro ea cura sibi dari
uelleret quēssisset: Nihil sibi deberi rēdit:
Quēssita cā: pares enī in opere inquit su
mus Ego enī tibi membrū contortū di
rexi: tu mihi item aliud erexisti.

87 ¶ Quētibus non nullis doctis uirīs
de insulsitate atq; stultitia multorū
Narravit Antonius luscus uir facetissi
mus cū olim ab roma uincetiā proficisce
retur addidisse in suā societatem uenetū
quendam qui p raro ut uidebatur equi

tasset q cū senis diuertissēt ad hospitium
inquo alii etiam p multi cū equis erant:
maneq; ad iter se quisq; pararet solus ue
netus sedebat ad fores otiosus atq; ocrea
tus. Admiratus luscus hoīs negligentia
& tarditatem qui cū ceteri ferme in eqs
essent: ipē solus quiesceret: admonito ut
si secū proficisci uellet equum ascēderet
cām morē p conōtabat. Tum ille atq in
quit tecū ire cupio: Sed equū meum mi
nime inter alios recognōsco: Igitur expe
cto quoad reliqui equitarūt: ut qui solus
equus in stabulo remanserit sciam esse
meum. Cognito hoīe stupore Antonius
paulū cōmoratus est quoad stultus ac sti
pes ille unicū rlietū equū caperet p suo

88 **M** Os est loquendi: cum quempia pte
nobis cōtemnere uolumus ut dica
mus. Ego te cencies indie oppigneratu
relinquerem apud cauponulam tabernā:
Racello bononiensi uiro pmpo ad res
pondendū quidā inter iurgandū hoc ide
in cētū hominū obiecit. Extollens prudē
tiam suam Racellū uero despiciens. Tu

racellus hoc tibi iquit facillime concedo
Cito. n. res magni pretii & bonę dari pi-
gneri possūt. At uero tu Ita neq̃q̃ uilis
& abiectę es conditionis: ut si quis te p-
omēs fori tabernas & cauponas circūfer-
ret nemo te pro greo quideꝫ numo uellet
accipere. hoc dicto & circūstantibus risū
mouit: & dicacitateꝫ hominis dicacitate
compressit.

89 *H*ortabat̃ foeneratorem iā senē ami-
cus ut desisteret afoenore & aīę sue
saluti consulens & corporis quieti. pluri-
bus q; suadebat uerbis ut se ab ea mole-
stia simul & infamia uite uindicaret. Tū
ille ut suades inquit. hanc artē desinam.
Nam oīa mea ita iam male respondēt ut
necesse sit uel inuito hoc exercitium reli-
quere: nō conscientia peccati Sed timorē
amittendi pta foenus relicturū p̃fessus.

90 *U*m hoc in Corona recitaretur: Si-
milis hic fuit cōtribulis meus ait
p uetulę & nomē rtulit meretricis: Quę
iam etate confecta stipē ī elymosinaz pe-
tēs: bñ facite aiebat ei: quę peccatū rliqt

& artem meretriciam. increpata ab hoīe
noto q̄ mēdicaret quid uis agam inquit
Iam nemo me amplius requirit: necessi-
tate ergo nō uoluntate ait ille peccatū re-
linquis: cū peccandi nulla adsit facultas.

91 **V**m secretarii essent aliquando cū
pontifice martino ac sermo de face-
ciis incidisset retulit ille fuisse doctore
bononiensem qui cū a legato quid instā-
tius peteret fatuus ac demēs. ab eo appel-
latus est: hoc audito q̄do me demētez eē
cognouisti. Adhęc legatus cū id tp̄ris di-
xisset: Non recte inquit alter arbitraris:
Tunc enī fatuus fui cū te ignarum legu
doctore iuris ciuilis feci: erat enī doctor
legatus & pay doctus: Hoc dicto ignorā-
tiam legati oñdit.

92 **A**lter epūs. s. electensis Romani cu-
iuspiam dictū retulit: Cū cardinli
Neapolitano hoī stolido atq; indocto re-
deunti a pontifice Romanus ciuis obui-
asset: Cardinalis uero qui mos suus erat
continuo rideret: petiuit a sotio quā nam

ob causam cardinalē putaret ridere. Qui
cum id se nescire rēdisset: atq̃ iquit stul-
ticiam pontificis ridet qui se adeo īmeri-
tum Cardinalem fecit.

93 **S**ubdidit & alius duo facete ab ora-
toribus hī duo abbates ordinis san-
cti bñdicti erant concilii constantiensis
dicta: Qui cum ad petrū de luna antea a-
pud hispanos & gallos pontificē nomie
consilii cōuenissent: atq̃ illis hīs spretis
duos coruos se adiū dixisset: minime mi-
ruz uideri debere alter rēdit: Si corui ad
iectū cadauer accederent ex pbrans ei q̃
a concilio damnatus pro cadauere hēret

94 **D**em in altercatione quā sup iure
pontificatus cum ipso habebant:
cū petrus dixisset: Hic est arca noe: desi-
gnans apud se ius esse apostolicę sedis:
Et in arca noe iquit bellę fuerūt pmlte

95 **L**ibrarius meus Ioannes noīe q̃ nup
ex ea quā uocant britānia redierat:
retulit mihi ī coena ad octauū Idus octo .

bris penultimo martini anno: quēdam
miracula quę se uidisse afferebat homo
doctus. & minime mēdax: primū inter-
ligeri: biturgias & pictones: pluisse exq;
ea pluuiā sanguine pfusos lapides uidei
Hoc quoniā sepius accidisse historię pro-
diderūt: minus mirandū uidetur: qd' se-
quitur nequaquā credidissēm: nisi asseuerā-
tis ius iurandū accessisset ī festo petri &
pauli apostolorū. qd' est mensis Iunii ait
quosdam mēsores in patria sua cū p'die
nescio quid foeni in agro r'liquissent: cō-
tempto die ne foenū amitteret: r'diissēt
ad metendum id quod unica hora effici
potuisset. Sed dei iudicio mēsores diuti9
uagatos esse p' agrū metentes neq; aliud
quicquid die noctu q; agentes absq; cibo &
somnia neq; uero pluribus diebus aut il-
los agrū exire aut alios ad illos ut scisci-
tarentur quid nā id sibi uellet Cum mlti
circumstarent fatuos illos eē existimātes:
uidisse se illos moerētes librarius asseru-
it. Quid uero postea illis acciderit nesci-
re se dixit.

¶ Sic alter ex seruatorib; meis Rolet9

nomine: patria rothomagenſe ſe haud diſ-
ſimile miraculū uidiſſe ex contēptu ſan-
ctorū dei affirmauit: eſſe ait iuxta Caſtel-
lum ciuitatis parochiaꝝ quādam dicatam
Beato Gotardo: cuiꝰ ſolennis cuꝝ adeſſet
dieſ: parochiani omnes ingens de more
feſtum cū proceſſione & pompa agebāt:
Adoleſcentulam uero alterius parochie
Cū illos derideret: Nomē qꝫ Sancti ſper-
neret: & eorū cerimonias: ſe in eiꝰ contēp-
tū filaturā dixit. Ad deinceps colū ſup-
ſiſſe & fuſum Hęc autē ſbito manibus
& digitis magno cū doloꝛ hęſiſſet. Ita ut
aueſti nequirent: Adoleſcentulā uero mu-
ta eſſet facta nutu nam uoce non poterat
dolorem & cauſam ſignificabat. Tandem
accurrete hominū mltitudine ducta ad
altare ſancti queꝫ contempſerat: atqꝫ ibi
uoto ſuſcepto: & iſtitutā uocē: & colū fu-
ſum qꝫ emanibus cecidiſſe: Hęc i ſua pa-
rochia accidiſſe dixit ita idubie ut mihi
incredulo aliquā fidem facere uideret.

97 Icebatur inter ſecretarios pōtificis
eoſ qui ad uulgi opinioneꝝ uiuerēt

miserrima p̄mi serui ute Cum haud q̄q̄
possibile esset cuꝫ diuersa sentiret place
omnibus diuersis diuersa probantibus:
Tum quidam ad eam s̄niam fabulaꝫ ret
tulit quā nup̄ ī Alemaia scriptam pictā
q̄ uidisset. Senez ait fuisse qui cū adoles
centulo filio p̄cedente absq̄ onere asel
lo quē uenditurus erat ad mercatū profi
ciscebatur: p̄tereūtibus uia quidam in
agris opus facientes culpauerūt q̄ asellū
nihil ferēteꝫ neq̄ p̄r neq̄ filius ascēdiss̄
Sed uacuū onere sinerent: cū alter sene
ctute: alter etate tenera uehiculo egeret:
Tum senex adolescētem asino imposuit
ipse iter pedibus faciens: hoc alii conspi
cientes inculparūt stulticiam senis quod
adolescente qui ualidior esset asinuꝫ sup
posito ipse etate confectus pedes aselluꝫ
sequeretur in mutato consilio atq̄ adole
scente deposito ipse asinū ascendit pau
lū uero p̄gressus audiuit alios se culpan
tes q̄ paruulū filiū nulla rōne etatis ha
bita tāq̄ seruū post se traheret: ipse asel
lo qui p̄r erat insidens his quoq̄ uerbis
pmotus filiū asello secum sup̄imposuit

hoc pacto iter sequens interrogatus inde
ab aliis an suus esset asellus cū annuiss;
Castigatus est uerbis q̄ eius tanq̄ alieni
nullam curam haberet: minime apti ad
tātum onus: Cū satis unus ad ferēdū eē
debuisset hic homo p̄ turbatus tot uariis
fñis cum neq; asello neq; ambobus neq;
altero sup̄ impositis absq; calūnia p̄gre
di posset Tandem asellū pedibus iūctis
ligauit atq; baculo suspensū suo filii q;
collo sup̄ impositū ad mercatum deferre
coepit: Omnibus p̄pter nouitatem spe
ctaculi ad risum effusis ac stulticiam am
boy. maxie uero p̄ris icrepantibus: Indi
gnatus ille supra ripa; flum̄is consistēs
ligatum asinū in flumen deiecit Atq; ita
emisso asino domū rediit: Ita bonus uir
dū om̄ibus parere cupit nemini satisfac
iens asellum perdidit.

98 *R*ECITABANT aliquādo littere corā po
ribus florentinis narrantes quedā
de hoīe nō satis rei publicę accepto: Cū
uero nomē illius sepius referri ī litteris
necesse fuisset accidit ut nomini illi add

retut p̄fatu ut dicam paulu Tum unus
ex astantibus l̄az rudis existimans uer-
bu illud honorificu eē & magna aliquā
laudem in p̄fati uerbo cōtineri: ac si sa-
pientissimū scripsisset Statim uociferare
coepit Rem indignā esse ut homo in p̄-
bus hostis p̄i p̄fatus appellaretur.

99 § Imilis huic contribulis meus mat-
theotius noīe homo rusticus risu
multis cōmouit. Nam die festo in conui-
uio sacerdotum cui p̄parando ipse non
nulli q̄ alii p̄fuerant: Cū post cibū gra-
tię sacerdotibus plures enī ex longīquo
cōuenerant agende essent: huic cui nego-
tiu de mandatū erat admodū senex uer-
ba faciens: p̄s mei si quid defuit uobis
inquit ignoscite: nō fecimus quod debui-
mus: sed pro mō facultatis n̄re tractaui-
mus uos secūdum uestram ignorātiā:
putauit. hō rudis qui aliquod uerbū re-
sonans querebat se id pro sūma laude di-
xisse ac si prudētiā aut sapiētiā dixisset.

100 Ir doctissimus atq; humanissimus

omniū; Antonius luscus rettulit nobis
interloquēdam post conuiuium rē riden-
dam: Est cois loquēdi modus cū quis uē-
tris crepitū edidit ut circūstantes ad bar-
bam eius qui nihil debet dicant senex q-
dam uincentiē barba ad modū p̄lixa uo-
catus a creditore in iudiciū coram p̄sidi-
ciuitatis uir ugolottus biacardus fuit uir
doctus atq; seuerus cū multis uerbis ia-
ctabundus clamitaret se nullius ulla ī re
debitorē esse repetens sepius nihil cuiq;
se debere faceffe hinc ugolottus ait: atq;
hanc tuā fetidam barbam ocius que nos
malo odore cōturbat amoue: Cū ille stu-
pidus q̄ obrem feteret adeo grauiter po-
stulasset referta est inquit ugolottus om-
nibus bombis qui usq; ab omnibus edi-
cti sunt: cum ad barbam illius qui nullū
habet debitū reiiciant hoc dicto p̄facete
illulit hominis iactantiā: ridentibus om-
nibus qui aderant.

101. ¶ Vm coenaremus ī palatio pontifi-
cis nō nulli inter quos: & secretarii
erant: orto sermoē de eorū ignorātia quorū

doctrina omnis ac scia pēdet: ex scriptis
formulis: neq; eay causas afferūt sed tan
tum dicunt: sic scriptū supiores stilo re
liquisse Racellus bononiensis admoduz
uir festius hi similimi sunt inquit no
tarii cuiusdam & nomen retulit cōciuis
mei ad quē euz duo accessissent contractū
uenditionis inter eos conficiendi gratia:
atq; ille sumpto calamo scribere incipiens
quesisset eoz noia & alter Ioānes: philp
pus alter sibi nomē esse dixissent: tñdit
e uestigio notarius id istrumētū ita eniz
appellant confici inter se nō posse quere
tibus illis causā. nisi inquit uenditor Co
radus emptor uero titius uocet: hęc enī
sola noia in formulis suis didicerat roga
ri aut iure consistere hic contractus ne
quit. Cum uero noia se mutare nō posse
dicerent: Ille in snia p staret: quoniā ita
formule sue cōtinerent: homines missos
fecit cū non auderent noia imutare: abie
runt illi ad aliū relicto hoīe insulso q se
crimē falsi subire existimauit si scripta
informulis nomina cōmutasset.

103
al
ret
ho
cer
ret
no
uin
dil
exc
gat
exi
nis
siff
can
que
ho
lie
sus
pr
uin
fer
se

2 **I**ncidit etiam sermo inter iocandū
de stultitia nō nulloꝝ qui oratores
mittuntur ad principes: Cūq; aliqui no/
minati essent: ridens antonius lusc⁹ Nū
quid nam audistis florentini ur̄i temeri/
tatem me intuens quem populus floren/
tinus ad Ioannā Reginam quōdam nea/
politānam destinauit: Franciscus is fuit
noīe doctor legum licet admodū indoct⁹
qui cū reginē mandata quēdā exposuiss³
postridie ad eā reuerti iussus audisset in/
teriz reginā haud aspernari uiros prēfer/
tim forma conspicuos Ad reginam redi/
multis ultro citroq; dictis Tandem se cū
ea secretiora quēdā loqui uelle dixit: Tūz
regina cū hoīem ī remotius conclaue ad/
uocasset: existimans aliquid esse occultius
quod cōmunicandū cū pluribus nō esset
stultus ille qui sibi de ppria forma plu/
rimū persuaserat. Reginā cōcubitus po/
stulauit Tum illa nibilo īmutata uultum
hoīs īspiciens. Comiter: nūquid ait hoc
tibi florentini in mandatis queq; dedere
Tacentē atq; erubescensem oratorem: ut
huius rei mandatū afferret dicens: abire

ase absq; indignatione iussit:

103. Ir doctissimus Cincius Romanus
mibi sepius rettulit rem haud cō-
temnēdā q̄ uicinus suus mīme insulsus
homo sibi accidisse narrabat: ea est eiuf-
cemodi: Surrexerat is alñ ad lunę splēdo-
rem existimans circa diluculum esse: cuꝫ
nox esset intempesta ut proficisceret̃ ad
uineā suā: p̄ ut est mos romanis uineas
diligenter colẽ. Egressus porta ostiensi
excitis enī custodibus ut ea aperiret̃ ro-
garet mulierē cōspexit se p̄cedentem:
existimans uero aliquā esse quę deuotio-
nis grā sanctum paulū uisitare. Cū exar-
sisset in libidinem gradum p̄perauit ut
eam consequeretur Cū ad eam appropin-
quasset ad semitā a recta uia diuertit. hic
homo celerius ambulauit ueritus ne mu-
lieris occasionē oblatā amitteret: progres-
sus paulum ī diuerticulum mulierē com-
prehēdit: tacentē ad terrā strauit cogno-
uitq; quo facto illa subito euauit flieto
fetore sulfureo: homo in terra herbida se
sentiēs paulū absteritus surrexit domū

q; rediit: demonis eam illusionem fuisse
omnes arbitrantur.

104 **A** Derat angelottus episcopus anna
ginus cum hec Cincius recitasset:
& altera huic simile fabulam dixit Affi
nis inquit meus noie eu appellas Cum
noctu urbis deserta p ambularet: obuia;
mulherē quā existimabat & quidem spe
ciosam forma: ut uidebat cognouit: Tu;
illa ad eu terendū i hominis turpissimi
formā uersa Et qd egisti inquit? Equidē
te insulse decepi Tum ille ut lubet intre
pidus inquit: & ego tibi Culū maculaui

105 **H** Vmanissimus ac facetissimus uir
Antonius luscus Culpantib; no
bis ingratitudinē eorū qui ad fatigandos
homines sunt prompti: ad promerēdu;
remissi: uicentinus iquit meus qui aduo
catus erat homini prediuiti sed auaro cū
multotiēs illi in causis affuisset: neq; qc
q tulisset pmi: Tandem difficiliōri in cā
qua sibi adesse ad eum defendendū roga
ret: die ad tuenda; causam prescripto Eo

172
autē cliens ficus & pfica aduocato mise-
rat ad tribunal accessit: Aduersariis mul-
ta contra illū dicentibus semp clauso or-
tacuit Neq; uerbū ullū q̄uis laceffentibz
illis unq; ptulit Admirantibus singulis
Cum cliens quid nā silentiū id sibi uel-
let p contractare? perfica iquit fiscusq;
que misisti ita os meū congelarūt: ut ne-
queam uerbum proferre.

166/17 Edicus indoctus: sed uersutus Cuz
infirmos adhibito discipulo uisita-
ret tangens ut moris est pulsum si quez
grauiore solito sensisset: culpā in egrotā
conferebat asserens aut ficus aut pomū
aut quid aliud a se prohibitū comedisse:
Quod cuz sepissime faterent̃ egri: uir di-
uinus uidebatur: qui ita errores morbo
laborantiū aiaduenteret. hoc admirat⁹ se-
pe discipulus rogauit medicum quo nā
modo pulsus ne tactu: an alia quadaꝫ oc-
cultiori disciplina perciperet: Tuz ille p
eius in se obseruantia hoc arcanum rese-
raturuz pollicitus: Cum puenio ad cubi-
culum egroti ait: Circūspitio in primis

diligenter si quid reliquiarum aut fructuum cuiuspiam aut alterius rei in paupumeto superstit veluti si castaneae aut ficus corticeae uel mitis testam aut pomorum frusta aut aliud quippiam uideris comitor infirmum tale quid ex his comedisse: Et sic egrotum in continentiam in morbis grauioribus incuso: ut uidear procul a culpa si deterius se habuerint haud multo post discipulum & ipsum quoque cura medendi suscepta sepius eodem modo egros culpabat asserens edendi formulam ab se datam excessisse: & aliquid edisse pro ut ex reliquiis coniectura assequi poterat. Semel ad rusticanum in opem hominem accessit cui cum ualitudine pristinam se euestigio restitutum promississet si normam suam seruaret: data nescio qua portione abscessit postridie reuersus. Cum rediisset grauiori morbo eger affligebatur: Hic homo stultus ac rudis cum nesciens cum huc illuc deflexisset oculos: Nullasque eiusmodi reliquias uidisset estuans animo Tandem sublectulo a felli clitelam conspexit tum clamitare euestigio coepit. tandem se precipere cur deterius se ha-

beret eger: magnū excessum esse ab eo factum: quo mirabatur illum mīme mortuū esse: Asinū quippe egruz comedissee afferebat existimans sellam d'cocti asini uelut os carnis reliquias uideri: Instulticia sua deprensus homo ridiculus mltus ad risum excitauit.

107. *O* Ppidum est bononiensiū noīe medicina eo missus est potestas ut aiunt hō rudis atq; imprudens adque cuz duo litigantes de re pecunaria accessisset ac prior qui creditorez se dicebat: sibi pecuiaz cēt is ex causis d'beī dixiss; uēsus: i debitorem potestas: Male quidem te habes ait: Cur non huic debitū reddis? Cū negaret alter se quicq; debere cum iam illi satisfactū eēt: Crīditore statū increpauit qui peteret quod non deberet: ille rurs; causam suam tuente: ac debiti rōem afferente debitorem: iterum acrius increpauit qui rez tam manifestam negaret. At ille aliis rōnibus in mediū adductis cur solutus esset debito: potestas quoq; creditore obiurgauit qui peteret rem solutam

Ita cū sepius se adutriusq; uerba uertiss;
Vir ridiculus utraq; pars iquit ē uictrix
& uicta: quo licet abeat. Ita conuentū re
indiscussa dimisit hoc recitatū ē inter so
tios: Cum quidam nobis notus sepius ī
eadem re sententiam mutaret.

108 **A** Grotabat apud nos mlier quā nēui
Ioanna noīe. accedens scitus & do
ctus medicus ut morbum curaret: urinā
cuius seruandę cura adolescētī filię ī nup
tę de mandata erat ut moris est postula
uit hęc autē oblita suā p̄ egrę urinā me
dico oñdit: Statī mulierē indigere coitu
medicus affirmauit. Cū id uiro nūtiatū
extitiss&: curato in coena opipare stoma
cho cū uxore cōcubuit. Illa cū hoc sibi ex
debilitate molestissimū ess; ignara ei cō
filii medici erat clamaretq; sepius ob rei
nouitatem. Quid agis mi uir: me quide;
occidis: Tace inquit uir. Hęc optima est
ex medici sñia ad te curadū medela: Na;
isto quidē pacto liberaris: & restituetur
ualitudo: Neq; eū fefellit opinio. Na; cū
quater eam subagitaass& postero die ōnis

febris ab scessit Ira medici deceptio cām
præbuit sanitatis.

109. *R* Em similem in oppido ualentis q/
dam accidisse contribuli suo inter/
iocandum recitauit Ait adolescentulam
nupta; notario ad modū iuueni Quæ nō
multo postq̃ ad uirum iuerat graui mor/
bo egrotā coepit: adeo ut ōnes moriturā
existimarent Nam & medici sanitatem
desperauerant: & mulier adolescentula
amissa loquela: oculis clausis intercluso
spū mortua uidebat̃ dolebat uir tā cito
eripi uxorem quā raro cognouerat & eaz
ut equum erat sūme amabat. decreuit er/
go cū uxore ante q̃ ea expiraret coire: Se/
motis omnibus: cum nescioquid acturū
secreto se dixisset uxorem cognouit. Illa
euestigio tanq̃ uir nouā uitam in corpus
eius indidisset: coepit spūm ducere atq;
oculis sub apertis post paululum: loqui
& submissa uoce uirū appellare Qui cū
letus rogasset nunquid uellet: potum pe/
tiuit: Quo & de ĩceps cibo dato cōualuit
Cuius cām præstiterat matrimonii usus

Exemplo igitur arguitur morbis mlieꝝ
eam rem plurimum conferre.

110 ¶ Verebatur aliquádo de conditioē
tempoꝝ ne dicam hoíum qui in ec
clesia principatū tenent: Nam posthabi
tis doctis ac prudentibus uiris indocti &
nullius pretii homines extolluntur: Tū
Antonius luscus nō est magis pontificū
q̃ ceteroꝝ principuꝝ culpa: apud quos fa
tuos & ridiculos hoíes in deliciis haberi
doctrina uero excellētes rīci uidem⁹: Erat
olim ait apud illū priscū canē princeꝝ
ueronēsem p iocūdus homo nomine no
bilis rudis atq; indoctus: sed facetiaꝝ grā
acceptissius cani & ob eaꝝ rem ab eo erat
enī clericus pluribus ecclesiis donatus h
cū oratores uiri excellentes ad archiepi
scopum mediolanensem antiquiorem il
lum qui ciuitati impabat a principe mit
terentur se in eoꝝ societate contulit: Ex
positis mandatis oratores cū reuerti uel
lent Nobilisq; ut erat homo cōfabulator
risum archiepiscopo mouisset: potestate
fecit: si quid ab se uellet petere archiepi

scopus branchum quēdā magne digni-
tatis sibi dari nobilis postulauit: Tu3 ri-
dens archiepiscop9. hoīs stulticiam: uid'
quid petas inquit: Maior hęc est res q̄ ui-
res mee ferre possit homo enī es inscius
līay & apprime indoctus: atq statiz & cō-
fidenter rñdit nobilis: more quidem pa-
trio id facio Nam uerone nulla litteratis
uiris sed indoctis & insciis bñfitia con-
ferūtur: risimus facete homīs dictū: qui
quod uerone stulte fiebat & alibi fieri de-
bere arbitrabatur.

/// **M** Agistratus est florentię quē officia
les honestatis uocāt. horū p̄cipua
cura est in iure meretricibus dicendo cu-
rando q; ut in ciuitate absq; molestia esse
possint: Accessit ad eos semel meretrix
questam ī iuriam damnū q; a tonsore il-
latū q in balneū accersitus ab ea: ut par-
tes inferiores raderet: rasorio ita cūni par-
tem incidit ut pluribus diebus homīes
admittere nequisset: Exquo damni infe-
cti illū accusabat amissi lucri restitutio-
nem perēs querit quē sit futura snia.

112 **A**vdiebat religiosus ex his qui uiuē
in obseruantia dicunt̃ uiduam for
mosam florentię peccata sua confitentez
cum mulier interloquendū uiro hereret
& faciem suā ut secretius loqueret̃ pro
prius admoueret anhelitus autem iuue
nilis concalefecisset: coepit tandē qui iace
bat capud erigere adeo ut paulo hominē
torqueret. Cum ille molestia carnis osci
tans & se contorquens cuperet mulierez
abire illa uero penitentiam ī iungi sibi
peteret: pñiaz īquit ille ididisti tu mihi.

113 **I**n monte barchio oppido nobis p
pinquo hortolanus mihi notus cuz
semel uxor iuvene: quę pānos lotū ierat
absente ex horro domū reuertisset: Cupi
ens quid mlier se mortuo dictura & quē
ad modū se hītura essz audire: se in aula
ad terraz mortuo similis resupinus pro
strauit. uxor cū domū onerata linteis ue
nisset ī uento mortuo put credebat ma
rito dubitans herēbat aīo statim. ne uiri
morte3 lamentaretur: an prius ieiuna. n.
meridiez usq; p māserat comederet: fame

urgente: cibum capei decreuit: Et frustra
succidie supra prunas imposito propere
comedit: nihil pre festinatione potans:
Cum sitiret nimium ob carnes salvas sup
to urceolo scalas coepit descendere: ut ui
num ex cellario hauriret: Superueniens
de improviso uicina ignis petedi gratia
cu subito scalas ascendisset: statim mulier
abiecto urceolo sitibunda ueluti tunc re
pente uir exhalasset aia: ex clamare tuc
coepit: & morte eius multis uerbis plan
gere: supuenere ad ululatu ploratu q; ui
cinia omis: uiri ac mulieres ob mortem
ta; repentina: lacebat eni uir atq; ita spi
ritu continebat clausis oculis ut omnino
expirasse uidetur. Tade cu visu eet satis
ludox dedisse uociferate mlier scpi9 quo
nuc facia misera: Ille apertis oculis male
inquit uxor mea nisi euestigio potuz ua
das Ex lacrimis ad risu omnes conuersi
sunt: audita presertim fabula & ca sitis.

114. **A** Dolescentula bononiensis nouiter
nupta querebat apd' honestissimam
matronam mihi uicinam se acriter nimium

ac pſepe a uiro uapulare. Querenti quaz
ob rem matrone respondit uirū egre fer
re eā dū matrimonio uteretur ī mobilē ī
modū trunci pmanere Cur non inquit
illa uiro obſequeris in lecto & uolūtati
pares: Tum illa nescio dñā quomodo id
fiat ait. Nunq̄ enī aliquis me docuit quō
id agendum eſſet. Nam ſi id ſcirem non
paterer me uerberibus a uiro cedi. R iſit
mlier ſimplicitatē puellę quę etiam quę
natura p̄cipiunt feminis ignoraret. Hoc
uxori poſtea per iocū recitauit.

115 **B** Arnabos princeps mediolani fuit
admodū mulierofus: Is cum aliquñ
ſolus in horto ſemotis arbitris cū mulie
re quaz amabat laſciuius iocaretur ſupue
nit de improuiſo religioſus quidam Cō
feſſor eius cui ppter ſapientiaꝝ & aucto
ritatem ſemp ad principē patebant forſ
erubuit ſimul & indignatus ē princeps
in ſperato confeſſoris aduentu: paulo qꝫ
cōmotior ut eū reſponſo caperet: Quid
inquit ageres ſi tu quoqꝫ cuꝫ eiꝫſcemodi
muliere ſecreto in lecto eſſes? At ille qd

me deceret ait scio: Quid uero factur⁹ ne
scio. hoc responso iram principis flexit:
Cum se quoq; hominē esse & labi posse
fateretur.

116 **R**Obertus ex albitioꝝ familia uir do
ctus & phumanus habebat famu
lum quēdā insulsū: obliuiosum & inge
nio tardo: Quē ille magis humanitatis q̃
utilitatis cā domi nutriebat: Hunc aliqñ
cū certis mandatis misit ad amicū suum
dignū noīe q̃ habitabat prope trinitatis
pontez: ad quē cū accessisset rogatus qd
nā a patrono afferret noui: ille oblitus pa
troni uerboꝝ ueluti stupidus & cogitabū
dus qd diceret hēsitabat: Conspēcta ho
minis queꝝ probe nouerat taciturnitate:
Satiꝝ scio inquit quid uelis: & ostenso p
grandi lapideo mortario cape hoc ait: &
ad patronū tuū nam id postulat q̃ p̃muꝝ
feras: hūc Robertus mortariū humeris
ferrentem a longe cū aspexisset cogitans
quod erat id ad puniendū famuli obliui
onē factum cum appropinquasset malū
tibi insulse ait: qui non recte uerba mea
percepisti: redi iquit euestigio: Nam taz

grā de nolo: & minusculum porta: ille su-
dans & pondere fessus: cū se errasse fate-
retur ad amicū reuersus aliud quoddam
tertio reportauit Hoc pacto isulsitas ho-
minis est multata.

117 **V**idam e nostris florētinus adoles-
cens haud magni cōsiliū amico nar-
rauit p agrādi orbis cupiditate se mille
florenos uelle expendere: ut quanti esset
nosceret: Tu3 alter cui probe notus erat:
satius est inquit duo milia expendas ut
des opam ne cognoscaris.

118 **A**ntes poeta noster cum exul senis
esset & aliquādo in ecclesia minorū
cubito sup altare posito cogitabundus a-
liquid secretius scrutaret aīo accessit ad
eum quidam nescio qd molestus petens
Tum dantes dic mihi iqt quē est maxia
omīu3 belluay: At ille elephas respōdit
Cui dantes o elephas sine inquit me
maiora uerbis tuis cogitantē & noli esse
molestus.

119 **L**orentinus peregre ciuis pfectus
Cum post annū qua die domu3 re

diit uxorem parturientē deprehendisset
egre hoc ferebat suspicans uxoris pecca-
tum: consilii tñ causa: penderet aīo quēsi-
uit a uicina matrona nobili & per acuta
an filius sibi duodeciꝫ mensiū nasci pos-
set at illa stulticia hoīs conspecta uix cō-
solata: certe inquit. Nam si tua uxor qua-
die cōcipit asinū forte uidisset more asi-
nē anum integrū partū gestabit: Acqui-
escens uir matronę uerbis: & ei gratias
agens: q se suspicioē: haud pua uxore
magno scādalo liberasset natū puerū suū
dixit.

120 **E**Xtra portam perusinaꝫ est ecclesia
sācti Marci: In ea Cicero sacerdos
in die solenni quo plebs omnis conuene-
rat: cū sermonē de more haberet postre-
mo inter cetera frēs inquit magno quidē
errore liberari a uobis cupio: hac quadra-
gesima cū audirē confessiones uxorū ues-
trarū nō reperi quę non pfiterētur se fi-
dem uiro inuiolatā seruasse: uos autē fer-
me omnes fassi estis alioꝝ uxores cogno-
uisse. Ne ergo hac indubitatione diutius
uerfer: sciī a uobis cupio quę aut ubi nā

sint istę mulieres fututę.

117 **Q**uo tempore florentini cū pontifice gregorio bellū gerebant Oratores perusinoꝝ qui a pontifice desuerant florentiam pro subsidio uenerunt hoꝝ unus doctor cū longā orationē exorsus p̄mis uerbis tanq̄ prooemii loco date nobis de oleo uꝛo dixisset Alter festinus hō cui ā bages uerboꝝ odio erant. Quid hoc est oleum inquit: Oleum tu postulas cū milite egeam? uel cū nō habeamus militē An oblit⁹ nos arma postulatuꝛos uenisse Cum ille hęc uerba sacre scripture eē responderet. Bella res est inqt alter: Nos quideꝫ hostes sumus ecclesie & tu sacraꝫ scripturā in nostrū auxiliū profers: Riserunt omnes hoīs festiuitatē qui doctoris supfluaꝫ uerboꝝ sup stitionē cuꝫ ad calcē ueniendū esset eiusmoī dictis lusit

118 **A**D urbanū quoq; quintū pontificeꝫ auinioneꝫ pusini oratores numero tres cū accessissent: pontifex auteꝫ graui mōbo teneretur tñ homines ne diutius

suspenſos teneret ad ſe uocari iuſſit: Ad
monitos añ ut paucis loquerent̃. Vnus
doctor qui orationeꝝ longá in uia quá hí
turus eſſet ad pontificem menti cōmen
dauit: nulla ratione híta morbi aut quod
in lectulo iaceret: multis uerbis uſus eſt
Ita ut pontifex ſeꝑius moleſtiá audiēdi
preſe ferret Cuꝝ tandem indoctus ille p
oraſſet Queſiuit p ſua humanitate pon
tifex Nunqd aliud uellent Tum alter ex
oratoribus qui & dicentis ſtultitiá & pō
tificis moleſtiam pcepiffet: pater inquit
ſanctiſſie habemus hoc í mādatis nr̄is
ut niſi nobis eueſtigio p hiſque petiꝝ
feceritis ſatis: hic ſotius hic meus anteq̃
hinc recedamus uobis iteꝝ referat ſemo
nē ſuū: Quo facete dicto: Cū arriffꝝ pō
tifex Oratores eueſtigio expediri iuſſit.

119. *B* Ononiēſes oratores ingalliá miſſi
cum mediolanú pueniffent barna
bouē principē honoris gr̄a uiſitarūt. Ro
gati ab eo primo congreſſu quiná eſſent:
bononiensium & ciues & legati ſi uobis
placet qui mos é loquendi rñdent. Comi

iter ab eo accepti dimissi q; Cū iaz uer-
cel las deuenissent recensentes que hacten⁹
egissent: uenit in mentem uerboꝝ quib⁹
ad barnabouē usi erant. Et cū unus male
ab eis dictum diceret si uobis placet naz
etiam si displiceret: tñ bononiēses: & ci-
ues & oratores essent omēs suā sniaꝝ ap-
probarūt: Id pperaz prolatū neq; ex eorū
dignitate asseuerātes: Cōmuni igitur con-
silio ad retractanda ea uerba mediolanū
reuerſi principem adierunt Tum senior
& qui doctior uidebatur princeps iquit.
Cum uercellis essemus: uenit in mentē
dixisse nos tibi Nos bononiēses oratoꝝ
& ciues esse si tibi placeret. insulse & isci-
te dictum: Nam placeat an displiceat su-
mus bononiēses & ciues & oratores Ri-
sit princeps ad cētera seuerus hominum
stultam curaz sibi placere asserens quod
hi essent quos credebat.

120 **I** Oānes petrus Ciuis senēsis ad face-
cias & iocos promptus semel romę
iuitatus ad potū Magne enī & ęstas erat
a bartholomeo de bardis Cū plures una

conuenissemus tum potādi tum ornādi
hoīs cā: atq; esset unicuiq; ut moris ē añ
potū paīs particula oblata: sūptū panez
cu; alii comederēt: solus partē suā serua-
bat í manu. rogatus cur & ipse nō ederet
Ridens bartholomeus íquit hic tuus pa-
nis ultra omnes quos uiderim reuerens
ē ac modestus: Nam cum sēpius hūc ad
os admo uerim nullo tñ pacto potis sū:
ut uelit uinū preire: Risimus omnes fa-
cete dictū eius qui existimabat Cibū nō
sēp í magna prēserti; siti preire opōtere

121. ¶ Verebatur uir quidam cum uxori
uestem magni pretii fecisset: nunq̃
se matrimonio usū quin amplius aureo
numo computari posset: Cui uxor: hoc q̃
dem inquit tua accidit culpa: Cur enī nō
totiens concubitu uteris ut numlo g̃reo
constet.

122. ¶ Retulit mibi Burdegalis Cardi-
nalis quendam contribulem suū cū
sero domum rediisset Clamare coepisse
crus uehementer dolore uxor cū oleo ro-
saceo crus p unxisset stuppa & lana addi

tis fascia ísup linea circunvoluit: Homo
cū dolore premi se diceret ac gemens me
dicū postularet: aduenit ille & paulatim
leniter q; magnū enī dolorem prę se fe
rebat directo crure cum palpitans nihil
in illo morbi esse diceret: tū rusticus: Er
go hoc alterum crus porrigens quod do
leo est inquit Stultitia ē hoīs p̄ocunda.
qui qd' doloret a medico eēt ad monēdus

124 **A** Micus quidā n̄r aurū ase repertuz
noctu p̄ sōnū referebat incetu. tuz
qdam ne tibi accidat ait: quod meo uici
no cui aux in stercus cecidit: Cum som
nū narrari posceremus: uicinus inquit
noster somniauit ductuz se a demone in
agrum ad aurum effodiendū. Et cū mul
tum reppisset: non licet inquit nunc de
mon auferre: Sed signa locū ut recogno
sci a te solo queat: Cū alter quo signacu
lo uterē peteret: Caca hic demon inqt
Nam hoc maxio mō nullus hic esse aux
suspiciabit: & tibi soli res nota erit. An
nuit uir: & statim exp̄gefactus sensit se
in lecto Ventrem admodū laxasse: inter

fetorem & stercus cum surrexisset domū
exiturus capiti caputeum ultimo impo-
suit: In quo muscipula ea nocte stercus fe-
cerat: In quo fetor p̄motus inquinatū ca-
put & Cēsariē lauit Ita aureum somniū
in merdam rediit.

124^p Etrus de uineis uir doctus & pru-
dens federici impatoris secretarius
fuit qui cum hostis esset alexandri tertii
pontificis ac bellū terris ecclesię inferret
petruz is italus erat ex inuidia aduersus
eū ab barbaris orta lumine priuauit: deīde
poētētia duct⁹ iniq; enī egerat asciuit eū
in secretius consiliū suū: Cum impator
angustia rei pecuniarię premeretur con-
sultuit petrus uires ecclesie suis met opi-
bus contendas capienda & conflanda esse
ad usū belli. Is tū p̄sis erat ecclesiay oīa
ōnamēta aurea atq; argētea itē quę zona
quę cingebat tēplū meōrabilis erat. placuit
consiliū federico & spoliis ecclesiay exer-
citum parauit Tum petrus imperatori i-
quit: Iniuriay abs te in iuste mihi illata;
ultus suz: tu mihi hominu3 odia cōpasti

Ego tibi deum ex sacrilegio reddidi ini-
micum: Omnia tibi deinceps in deteri-
or cadet. Ita postea fuit. uictor tandem Alex-
ander superbia fregit impatoris: Hoc dicto
monuit res sacras ad prophanum usum trans-
ferri non oportere qui secus facerent a deo
puniri.

125 ¶ Vm duo Iudei Ex ueneciis ubi ha-
bitabant se bononiam contulissent
accidit ut alter morbo correptus interiret
Cupiens superstes defuncti Cadauer Ve-
necias deferri Cum palam id fieri prohibitum
esset: minutatim concisum in paruo dolio
posuit admixtis diuersis aromatibus &
melle ita ut mirum in modum suauis odor
ex dolio prodiret. Hoc uenecias ituro iu-
deus alteri commendauit Qui cum nauicula
secum per canale ferrariam dolum deferret: ac-
cidit plures una nauiculam conscenderat
ut florentinus quidam prope dolum confid-
eret: & cum nox superuenisset motu odore do-
lii: ac suspicatus aliquid ad usum edendi
reconditum esset clanculum ore doli reposito
coepit quod intus erat de gustare: & cum
sibi cibus sapidissimus uideretur: totum se

dolium edendo ea nocte paulatim cōsūp
sit. Existimās se rem optimā comedisse
Egressurus ferrarię nauem Iudeus cū do
liū auferret. sensit ex eius leuitate uacuū
esse. Tum iudei cadauere: cū se fraudatuz
uociferaret: Tandem cognouit florentin⁹
se iudei sepulcrum esse.

126 Elotypus uxoris sūma cura torque
batur ne cum altero rē haberet sēp
dies ac noctes ad eius custodiam itent⁹:
huic dormienti p somnuz fit enī ut quę
uigilātes uersamus aīo: in somnis sēpi⁹
occurrant uisus est dēmon quidam uxo
ris securitatem polliceri: si quis admone
ret: uellet facere: & cū per somniū admi
sisset: idq; sibi p gratū fore diceret simul
premiū pollicitus: Cape hūc ille inquit
ānulū & diligenter in digito serua: nam
dum in eo hunc gestaueris: nūq̃ te uxor
in scio cum alio concubet. prę gaudio ex
citatus a somno. sensit se digitum hūc ī
uxoīs cūno: optimuz quidem eius ānuli
zelotypis remedium ne uxores ignoran
tibus uiris possint esse īcontinentes.

127 ¶ Vidam uini potator egregius inci-
dit in febrem ex qua multo maiore
solito siti contraxit. Accēsi medici cu-
de remouenda febre & siti quoq; maui-
cula agitarēt: febris tñ īquit egrot⁹ remo-
uende officiū & onus sumatis uolo: siti
uero mihi curandam relinquite.

128 ¶ Cardinalis de comitibus uir crassus
& corpulentus Cū aln uenatū issēt
esuriens circa meridiem ad prādiū descē-
dit sudans ad mensam estus enī: erat ac-
poscens ut uentus flabello sibi fieret: Cū
ministri abessent diuersis rebus occupa-
ti: Iussit quendam euerardu lupi scrip-
torem apostolicū sibi uentū faceī ad ille
nescio id uestro more cū rñdisset ut scis
ait & tuo mō cardinalis facito. Tū ille li-
bens hercle & suspenso dextro crure pē
grandem uentris crepitū edidit. eo pacto
se uentulū facere solitū dicens: quo exi-
tati omnes multi enī iam aderant ad ri-
sum maximū sūt compulsi.

129 ¶ Odem modo Cardialis tricaricēsis

Alto de comitibus se monēti rēdit. Nā
cū cardinalis esset: uite dissolutioris Alt⁹
uero illum in uenatione admoēret mltis
uerbis ad melioris uite mores: Auditis
alti uerbis in eum paululum respexit. &
euestigio se ī equi caput rēflectens uētris
crepitū edidit ingentē. Inquiens ad bar-
bam tuam: quo solo respōso abiit osten-
dens q̄ti faceret suas monitiones.

130. **M**ulier capite ob defectum cutis ab-
rafo: euocata foris a uiciā ob rez ne-
cessariam in memor prę festinatione ca-
put tegere domo egressa est: Ea conspica-
ta altera femina increpat: qd' nudo capite
atq; ī uenusto in publicū prodisset: Tum
illa ut caput tegeret uestes retrōsus a na-
tibus sublatas cū caput coopire uellet cu-
lum detexit Ridere qui aderant coepere
mulieris factū quę ut leuis pudoīs culpā
uitaret maiorē contraxit Hoc eos respi-
cit qui paruū delictum grandiori celere
occultare querūt.

131. **F**rancisco de ortonā Equiti neapoli

tano quē ladiſlaus Rex p̄fecerat ciuita
ti perusiſſe: l̄rē & ab uxore: & ab ianuēſi
mercatorē: Cui mutuo creditas pecuīas
debebat ſimul redditę fuerunt alterę ab
uxore rogabant ut domū rediret: cōiugal'
officii & fidei datę citos reditus ad monē
tes alterę ut creditā redderet pecuniā poſ
cebant: mercatori ut ſquū. erat ſe q̄ p̄mū
ei ſatis eē faēturū r̄ndit: paruulaz neſcio
quā dilationē petens: Vxoris uero deſid'
riū multis blandiciis & pollicitatioibus
lenibat: ſe illuc eueſtigio acceſſurum ſcri
bens: & oīa faēturū p̄ quę r̄ſarciret amiſ
ſas coniugii uoluptates: utēs p̄ut ad uxo
rem par erat uerbis paulo laſciuioribus
īquibus & illud erat adiectū ſe eaz m̄lti
mode cogniturū ſeu ut uerbis ſuis utar
futiturū: In obſignandis epistolis ad mē
catorē uxoris: ad uxorez uero mercatoris
litteras inſcripſit Accepta uxor eplā. mi
rata eſt admoduz: nihil ſibi r̄nderi ad ea
quę ſcripſerat. ianuēſis uero p̄ lectis ad
ſe litteris cū reſ iocoſas atq; uxorias con
tinerent inquibus illud erat p̄ſcipuum
ſe reuerſurū & cū ea ſēpius coitutū: atq;

alia paulo obsceniora existimans se uer-
bis deludi ad regem profectus est osten-
tans lras ac conquerēs sibi p numis de-
bitis coitū pmitti seq; satis fututū fuis-
se eo die clamitans quo illi pecunias cre-
didisset: omnibus ad risu; conuersis ma-
gis post modū; epistolay errore cognito
risere.

132. Ontribulis meus dantes noīe cui;
ferebatur parū pudica cum sepissīe
admonitus esset a sotiis ut phiberet tur-
pitudinē domus: uxore acrius increpabat
Illa multis lacrimis iuramentisq; honesta-
tem suam tuebatur asserens ea a mali-
uolis cōfingi qui eoz quieti inuiderent:
psuasus uir eiusmodi uerbis cum adhuc
amici i increpanda uxore pstarent ho be-
ne me his uerbis obtundatis amplius.
dicite inquit. illa ne an uos sua errata me-
lius nostis! Cum illi uxore affirmarent
illa uos omēs mentiri affirmat. Cui soli
magis q̄ uobis presto fidem.

133. P Etrus masini ciuis nī admodū mō-
dax inloquēdo fuit: Is cū senex diē

obiret suū condito testamento: nihil preter dotē reliquit uxori: Hoc illa cū grauissime ferens apud uirū se post positaꝝ neq; sibi ab eo qcq̃ reditū quereretur: contenderet q; multis cū lacrimis. ut aliqd' suę senectuti sibi sidiū legaretur uocate notariū ac testes uir moribūd' iqd' ut aliqd' relinquatur uxori quibus subito accersitis adstante uxore ad testes. cōuersus petr' hec. me obtundit ait ut aliquid sibi reliquam: ei ergo ut morem geraꝝ uos testes aduoco qui adestis. me sibi relinquere fetidiorē & ampliorē uuluaꝝ aliqua alia huiusce ciuitatis: hoc dicto ridentes omnes abiire. elusa mliere ac moesta respōsione uiri.

134 Vcharus uir omiū Urbanissimus narrare solebat mulierem quandaꝝ haud spnende forme uicinā suaꝝ que sterilis erat quesisse sepius a sacerdote com patre suo an sciret aliquā. medelā ad liberos concipiendos: Illū postremo ānuisse ac mandasse ut die iouis eiusmodi rei apta ad se ueniret Cū accessisset filioꝝ cupida mulier ad camerā sacerdotis: utar inqt

illè. incantatione: quę inducit multas uarias q; illusiones ut quę nō fiunt: fieri uideantur itaq; cōstantia & firmitate aī op⁹ est: ne res ī cassum euadat: Videbitur tibi ut te tangam osculer: amplexer: & secretiora etiam fatiam quę uir tuus cōsueuit. Attñ nihil eorū erit S; ita uidebitur ex ui uerborū quibus utendū est quę. est adeo efficax ut quę non sunt esse uideāt Consensit mulier cōfidens cōpatris uerbis: & se. has pręstigias paruifatturā dixit. Sacerdos multis pactis signis dictis q; ī aurē secretioribus uerbis coepit mulierem osculari & in lectū sternere Cum illa tremebūda quid nā compater ageret quereretur: Non ne prędixi anna inquit quę nulla essent pro ueris uisum rei. Ita mulierem credulā; bis cognouit affirmās id nihil esse. hoc pacto mulier se delusā; falsa imagine existimans rediit domū.

135. *H* Eremita quidā paduę erat Ansuin⁹ noīe tempore francisci ducis patauini septī. hic cū uir sanctus hēret mltas mulieres etiam nobiliores p confessi

onis spēm: ad concubitū pellexit uulga-
ta tandem Neq; enī diu hipocrisis celari
potest celerum fama: captus a prētoře cū
multa confessus esset: ad franciscū dedu-
citur is ad scito secretario ex suis quoda;
ioci causa sciscitabat̃ ab heremita noīa
mulierū q̃s cognouisset: Quas cū mltas
etiam ex domesticis familiaribus uxores
protulisset: scribebat noīa secretarius ut
ex inde causam risus eliceret Cū tandem;
nominādi finē fecisse uideret̃ peteret q;
dux an plures supasset Ille uero constan-
ter negaret: asperius arguebat hoīem: &
uiz minabatur secretarius nisi omēs ret-
tulisset: Tū ille suspirans scribas & tuas
quoq; ait: atq; eam addas numero aliarū
quo dicto & calamus prē dolore e mani-
b9 secretarii excidit Et dux ī maximū ri-
sum est conuersus rectū factū esse dicēs
ut qui tanta uoluptate reliquorū. maculas
audiebat: & ipse in eorū cetū adderet̃.

136 *L*orentie Iuuenis quidā cū nouercā
subigeret: ac supueniens pī filium
ī stupro uxoris deprehendisset rei noui-

tate indignitate q; p̄motus. clamando ob
iurgare filiū; coepit acriter Ille tergiver/
sando: peccatū excusabat: Cum diutius e
lterioribus uerbis ambo concertarent: cla
more excitus: sup̄uenit uicinus quidā ad
iurgia cōponenda: ignarus rei cū peteret
cōtētionis cām illis obdomesticam turpi
tudine silentibus instabat uicinus uehe
mentius ut causam noceret: Tandem cu;
p̄r in filiū culpā; reiiceret: Tū filius pri/
or hic pater meus admodū indiscretus ī
quit milies matrē meam futiuit: me etiā
tacente: Nūc quia semel uxore suam co/
gnoui: ut rudis atq; inconsultus celū cla/
moribus ueluti īsanus replet: Risit ille
facetū filii respōsū & p̄rē; quoad potuit
solatus discessit.

137. *F* Ratres quidā; ordinis mīoꝝ decre/
uerant accersito pictorē ut imaginē
beati francisci pingeret: Sed in forma pi/
cturę dissidebant Cum alter Stigmaticū
alter ad populū p̄dicante; alius alio mō
pingendum censeret. in ea disceptatione
cū uniuersū diem consumpsissent. nulla

certa sñia pictorem dubiū quid nam age
ret relinquētes dormitū ierūt pictor in
specta frūz insulsiatē cum se delusū
putaret: figuram eam pinxit fistulaz so
nantē: alii laqueo suspensum dicūt Sta
tim abiit: figura īspecta frēs cū pictorez
ut male multareē quēssisset: ille uero pe
dibus sibi consulisset: existimantes sū
mam religioni cōtumeliaz illatam picto
rem ad poenam quērebant.

138 **E**st in Regno ūgarię. moris ut post
missam celebratam omnes qui ad
st oculis lipiētibz accedētes ppius altař
a sacerdote aqua in calicē effusa oculos cō
spargantur: dicit aut̃ interī. sacerdos uer
ba quēdam ex sacris litteris bonā ualitu
dinē precantia: Accessit ad ungariam olī
sacerdos quidam florentinus cū phippo
qui hispanus cognominabatur. hic cum
astante Sigismondo Rege missā dixissz
accesserūt ad eū plures lipientes ut aqua
de more oculos aspergerent: At ille exi
stimans id nimio potu & crapula conti
gisse assumpto calice: Ita enī fieri uiderat

adstantes resparsit dicēs lingua Itala: Be
ueti meno che. fiatī morti agiādo: Quod
intelligens rex idem q; impator risu; cō
tinere nō potuit postridie uero icōuiuio
ioci cā uerba sacerdotis referēs lipientes
ad iracundiam & cēteros omnes ad risu;
commouit.

139 **R**usticus quidam e nris roganti pa
trono fundi quo maxime tempore
pluribus laboribus implicarentur: mēse
maio respondit. sciscitanti causam id eī;
mirū uidebatur: cum id temporis quedā
ab opere. rustico uacatio esse uideē: Quo
niā iqt tūc & nras & uas nos uxores su
bigere oportet.

140. **A**omanus quidam nobis notus ascē
dit semel macerie; ī arūdineto sitā
ac similis ad populū cōcionāti: coepit ad
arūdines loqui differens multa de urbis
statu: Inter dicendū ex leui aura arudinū
capita coeperunt flecti. homo ridiculus
qui sibi arundines pro hoibus finxerat
tanq̃ pro concione grās agerent: nō tāta
reuerentia inquit dñi romani naz ego ex
uobis minimus sum hoc postea in puer

bii locū uenit.

141 **M** Os est in oppido quodaz piceni ut
qui porcū occidisset: Vicinā ad coe
nā iuitaret quidam quo pacto eam impē
sam uitaret: cōpřez consuluit Dic inquit
ille cras porcū tibi ac nocte furto ablatu3
& simul nihil tale alio uerēte claz porcū
nocte subripuit: Mane conspiciens por
cū sibi ablatu3 ad compřez pfectus: alta
uoce querebatur porcū sibi furto subrep
tum: Tu3 alter recte sapias mi compř iqt
ita enī te docui locuturū. cum ille sēpius
& p deos omnes iuraret id uerū esse: bñe
agis rñdebat & secūdum consiliū meum
Cum ille iuramento iteraret: hoc mō te
loqui debere antea monui respondebat &
sanū cōsiliū dedi tibi: tandē elusus abiit

142 **E** ambulabat pusinus quidā puicū
cogitabundus ac moestus. quem cū
obuius interrogasset quid eū torqueret:
atq; ille respondisset se pecunia3 debere:
quā nequiret exoluere uade inquit stulte
istas cogitationes creditori relinque..

143 *F* Acinus canis dux armoy opa ghebeline factionis cicinū igressus: Ex composito guelforum tantum bona diripuit his consumptis coepit & ghebelinorū domus exinanire tanq̃ guelforū bonis refertas: cū illi apud ducem quere rent se cum ghebelini esset idigne spoliari tu3 facinus ue3 dicitis filii mei ghebelini estis omnes Sed bona sūt guelfa: hoc pacto nullo factionis discrimine bona omiū3 direpta sunt.

144 *A* Dolescens bononiēsis stupidi ingenii & insulsi uxorem duxit adolef tulam forma egregia: prima nocte ignarus re3: ut qui nūq̃ mulierē cognosceret matrimoniu nō cōsumauit mane rogat9 a sotio quomō res nocturne pcessissent: suspirans male inquit Nam cū diu quessisset uxoris concubitus tandem illam absq; foramine consueto: ut aiebāt ab se repertam: cognita illius stulticia soti3: tace inquit obsecro neq; uerbū hifcas cū res sit magni pudoris ac piculi si palam fiat. Ille cōsilium & simul auxiliū cum

petisset Ego laboreꝝ pro te sibi ait hoc
foramen faciendi: si mihi sūptuosā coe-
nam uelis prębere. Sed octo dieꝝ spacio
mihi opus est ad hanc rem cū admodum
sit difficilis pficiendam: Annuit stultus
& secreto illū noctu cū uxore collocauit:
ipse alio lecto recubans: Trāsacto spatio
cū uia esset adeo patens amici opa ut sen-
tes non essent timendi: accersito uiro mī
tū diuq; se sudasse iquit iobsequiū eius
& tandem confectū foramē qđ querebat.
docta adolescentula uiro gratulata ē. ami-
ci labores cōmendans stultus cuꝝ uxoreꝝ
pforataꝝ iuenisset letus & sotio grās egit
& coenam p̄soluit.

145 *P*astoris cuiusdam in riuo frigundo
oppidulo montano uxor cum sacer-
dote consueuerat ex quo filium suscepit
educauit q; ī pastoris domo cum puer eēt
septenis Sacerdos pastorem benigne al-
loquutus ait tandem euꝝ puerū filiū suū
esse: rogare ut sua uoluntate puer migra-
ret minime hoc fiet pastor iqt: Ego pue-
rū pro me uolo: qui sit domi natus. male
enī agereꝝ mecū & cū patrono meo inqt

si omnes agnos qui ex ouibus alieno
ariete compressis oriuntur tradere; arietum
patronis.

146 **I**n consilio pusino Rusticus cum gratia
certam quereat: tanquam inhonesta po
stulanti ciuis. unus contradixit: postridie
admonitus homo tres asinos frumento
onustos domum eius qui contradixerat de
duxit. post quartum diem sententia mutata mul
tis uerbis rustici causam ciuis egit: tum
uicinus eius interloquendum ad sotos inquit
auditis ne quem admodum asini rugium in
frumentum susceptum iocatus.

147 **N**ives quidam suffultus uestes hyeme
bononiam proficiscens: repto inter
montana rustico qui unica tantum & ea
contrita tunica indutus erat: admiratus in
tanta ui frigoris niues enim & uentus erat
hominis patientiam rogauit numquam fri
geret. minime alter cum leto respondisset
uultu: stupenti responsum: dicenti quod ego
sub pellibus algeo: tu seminudus non sen
tis frigus. Si tu inquit ille omnes tuas uest
es ferres sicuti ego meas tu quoque nequaquam

frigeres.

148 **C**U piebat ex oppido p gula mōtan⁹
desponsare. uni ex uicinis iuuenēz
filiam. quā ille conspīcatus cū ut nimin⁹
teneram & adolescentiorez respueret. in
sulsus p̄r maturior est inquit q̄ opineris
tres enī iā filios peperit ex clerico sacer
dotis nostri.

149 **R**ugis ea ē nobilis ī occidēte ciuitas
Adolescētula haud admodū secreta
fatebat̄ prochiano peccata sua. ille cū itē
cētera quēssisset an debitas decimas trade
ret sacerdoti: p̄suasit ēt coitus decimā eē
reddendā quā iuuecula: ut se p̄re alieno li
beraret: statī p̄soluit: domū tardius reuē
sa admirātī uiro causā morē absq; ullo ti
more dixit. uir rē dissimlans post quadri
duū parochianū ad prandiū uocauit non
nullis adhibitis quo res fieret notior: cū
federēt ī mensa: uir narrata prius fabula
ad sacerdotē uers⁹ postq̄ tibi iqt rex oīū
uxoris meę debet̄ decima: & hanc quoq;
accipies: & siml̄ uas stercoī & urina uxo
ris plenū ori ad motūz haurire. in mēsa
compulit.

150 **S**utor quispiā florētis ad uxore non
recte ualentez medicū sibi notū rō-
gauit adire ille abñte uiro domū pfect⁹:
uxorē ei⁹ licet reluctatē cōpressit ī lectu-
lo: uir rediens cū medicū abeunte qui se
recte mulierē curasse dixit offēdiss⁹: uxo-
rem lacrimatē capite dissoluto iuenit me-
dici perfidia cogita rē dissimulauit: & post
octo dies sūpto pretiosiori pāno ad uxo-
rem medici pfectus dixit se ab eo missū
quo sibi iterior tunica ea cocta uocat⁹ fie-
ret: Opus erat ut mlier quę forma ē egre-
gia maiori ex parte nudaretur: quo rōti⁹
corporis mensura capi possit ad uestē re-
cte perficiendā: nudatā remotis arbitris
Sutor cōprimīt parē uicē medico reddēs
quod & postea obiecit.

151 **L**orentinus: q sibi scitus uidebat⁹
uiduę filiaz cūz despondiss⁹ uxoris
domū ut sit sēpius accedens abñte aliqñ
matre adolescētulam cognouit: Ex uultu
filie cognita re mater iurgare acriter coe-
pit illam: quę se domū q; de honestasset
deū testās matrioniū illud minie ratū eē

15
futurū. & se atturā enixe: ut id solueretur.
rediēs uir qui id obseruabat ab hñte socru
cū moestam iuuenē deprehēdisset: quesi
ta cā mñis sniaz de distrabendo matrimo
nio itellexit Quid tū ille: mñi obseq uo
lo rñdit Alter est in tua potestate iquit:
Cū illa modū quereret antea ait iferiores
partes egisti: nūc supior euadas oportet:
ut p cōtrariū actū dissolutio matrimonii
fiat: Consēsit illa: & matrioniū dissoluit
Tandē illa uirū: ille uxore alteram duxit
In eius nuptiis prior sponsa affuit & cū
ambo prēteritoꝝ memoria inuicem sbrī
dere coepissent: Videns hęc noua uxor:
& aliqd suspicās mali: noctu rogauit ui
rū & quid ille sibi uoluisset risus. tergi
uersantē obtūdendo cōpulit ut fabulā re
ferēt & simul illius stultitiam accusaret
nūc uxor cōtristet iquit illā deus quē taz
fuit amens: ut id notū feciss; mñi: Quid
enī opus erat ut mñi uñi cōcubitū referet
stulta: Me qde; nñ famulus cēties cogno
uit: neq; ullum unq; uerbu; ame inotuit
mñi. tacuit uir sentiens sibi debita; mer
cedem repensam.

15

152^F Oenerator Vicentinus religiosum
magne auctoritatis virum continuos
sermões de more ad populū hñe hōtabat
sepi⁹ ut acriter iueheret cōtra usurarios
detestaret⁹ q; q̄ maxie uitiiū: qd' p̄cipue
in ea urbe uigeret adeo q; instabat: ut qñ
q; esset molestus religioso: Admiratus u
nus t̄az cōtinuo instante pro eius rī casti
gatione cuius questū ip̄e faceret: quesiuit
quid sibi tā frequēs sollicitudo uellet: Tū
ille ita meriti sūt iquit hoc in loco q̄ artē
usurariā exercēt: ut cū pauci admodū ad
me accedant nihil faciā lucri. Sed si cete
ris foenus dissuasū erit: cessabūt ipsi: &
puenient ad me oīuz reliquoz emulumē
ta: hoc mihi postea religiosus ridens ret
tulit.

153. C Aninus coquus aronti pistoriensis
qui ueneciis coquinariā exercuerat
in conuiuio secretarioz rettulit fabulam
admodū iocūdā: Venet⁹ iquit isulsus fu
it qui p̄ in iuriā uapulauit cū filius hēre
cuperet: qui acceptā iuriāz ulciscerent⁹:
uxor autē esset sterilis rogauit amicū qui
filioz p̄creandoz opificē se optimū p̄fi

tebat: ut sibi hoc munus ipenderet filii
procreandi. Illo opaz studiū q; pollicitus
mariti uice fungebat. Interī cū semel re
lictō ad serēdū agrū uiro: neqd eius opēi
impedimēti afferret p urbem uagaretur
obuiō ac maiora minitanti inimico o ho
quassans caput tace stulte inqt: nescis bñ
quid contra te agat domi Si qdē id scirs
ne dū cōtineres minas: Sed timeres tibi
fit iam mihi crede fit qui cito faciet uin
dictam nostram.

154 **A**Ddidit & alterius ueneti haud ipa
rē stultitiā qui cū equuz ascendisset
rus iturus calcaria ī sinu deferebat. Equ
us pigre tarde q; cū ambularet ille calca
neis armos sepe pcuciēdo tu non moue
ris en inquit: Si scires quid ī sinu habeā
mutares passus.

155 **N**arrauit quoq; aliam fabulā: in qua
plurimū risimus: ait pharmacopolā cir
cūforaneū uenetas uenisse cui⁹ ī uexillo
pictus erat priapus pluribus ligacis di
stinctus. Accessit quidaz uenetus. qd illa
distinctio significaret querēs: ille p iocū
ait mēbrū suū esse eius nature: Vt quaz

mulierē p̄ma tantū pte cognosceret mer
catores faceret. Scd̄a milites tertia duceꝝ
quāta pōtīfices & pretiū p̄ q̄litate p̄soāꝝ
petebat. id credens stult⁹ cōmunicata re
cū uxore domum uocauit hominem pa
cto pretio ut sibi filiū militēꝝ faceret cū
ad coitum cū uxore uentū esset: maritus
simulans se abire clanculū post lectū se
cessit: & cū illi gignendo militi intēti ef
sent: profiliit fatuus: & culū sefforis ma
nibus uehemēter premēs ut quartē quo
q; ptis bñfitio uterē p̄ Sancta dei euan
gelia. hic erit papa iquit putans se sotiū
fraudasse.

156. ✓ Enetus triuisiuz profecturus equo
conducto uehebatur seruo pedibus
iter faciēte. intereunduꝝ cum equus serui
crus calce percussisset ille dolore mot⁹ ab
repto saxo equū ulcisci cupiens caū in re
nes patroni proiecit: credidit stult⁹ equū
id egisse: cū seruus qui tardius ex uulne
re incedebat increparet a dño nequeo ci
tius proficisci iquit exequi calce quo me
afflixit: tū ille ne cures inquit: Est uideo
admodū calcitrosus Nam & mihi quoq;

modo calcē magnū in tēnes dedit

157. **V**lpes olim fugiens in uenatione
canes diuērit ad rusticū q̄ ī area tri
ticū terebat rogans ut se a canibus tuere
tur: & simul pollicita ē nūq̄ se eius pul
los gallinaceos lēsuraz. ānuit rusticus cō
ditioni & sūptis paleis furcula uulpē te
xit: aduenit unus & item alter ex uenato
ribus uulpē quērēs: rogabat autē rusti
cuz nūquid uulpē fugientē uidissz: & iter
eius: ille uerbis uulpez per certā uīā dif
fugisse: nutu uero & oculis lateī s̄b paleis
innuebat: illi potius ad uerba q̄ nutū res
picientes abierūt. Tum rusticus detecta
uulpe Serua inquit mō pmissa naz uerb
meis euasisti cum dicerē te abisse: at illa
que sibi timēs p̄ rimā iter paleas rusticū
cōtemplabat̄ diligēter: Verba tua īquit
bona fuerūt Sed actus satis mali. dictuz
in eos qui unū uerbis: aliud re agunt.

158. **N**otus mihi florētinus Romę ēptu
rus necessario equū: pactus ē cū uē
ditore q̄ uiginti q̄q̄ ducatis aureis pre

rium carius equo postulabat se. xi. datuꝝ
in presentia reliquoꝝ uero se debitorem
eius eē uelle. anuit uēditor. postridie cuꝝ
residuū pete r̄t: solutionē recusans serua
cōuenta emptor iquit. Pepigimus qdem
ut debitor tuus sim futur⁹ si se aut̄ satis
fecisset non se amplius futurū debitore

159 **B** Onella quidā histrio pfacetus pol
licitus ē ob paucos numos se quē
dam ferrarienseꝝ q id admoduꝝ cupiebat
diuinū esse facturū. Accersito ut una se
cū in lecto cubaret uētū tacitū. uentris ī
lecto emisit. deinde eū ī interiorē lectuꝝ
caput subducere iussit. Quo facto cuꝝ ille
fetore motus caput q statim exerens cre
pitū uentris edidisti: ut uideor dixisset.
Tū goēlla solue numos: nā recte diuina
sti inquit.

160. **A** Lteri quoq; ut diuinator fieret optā
ti unica iqt pillula te diuinū r̄ddaꝝ
assentienti pillulā ex stēcore cōfectā ī of
prebuit ille pre fetore uomitans stercus
inquit sapit qd' dedisti: Tū gonella uerū
illū diuinasse affirmavit & pretiuꝝ diui

nationis poposcit.

161 **N**otariusqđá florétinus q̄ paz̄ quēf
tu arte sua faciebat excogitata aliqd
lucrādi uersucia:adolescētem quēdā adiit
petens nūqd ei satisfactū eēt d' qngētis
floreis qui oliz p̄ quēdam iā defūctū mu
tui cā debebant. Insci⁹ ille rogauit ad de
bitū in oībus p̄ris esse. Nōrius id instro
a se fco asserēs iuuenē ppulit ut numis
redēpto instro apd' p̄tore debitū pete
ret. Citatus filius ei⁹ q̄ debitor dicebatur
negauit parentē unq̄ mutuo qcq̄ ab alio
sūpsisse cū nihil de ea re ut mos ē merca
toribus libris cōstat & statiq; ad notariuz
p̄fectus ut s̄m hoīez arguere coepit qđ
nūq̄ esset actū scripsiss̄ & tū notari⁹ nes
cis iquit fili tēporis illius acta cū nō dū
nat⁹ esses pater qđē tu⁹ eā sūmā mutuo
sūpsit s; post paucos restituit mēses. ei⁹
rei cōtractū finis fec̄ quo liberatus ē p̄r.
Ille pecuīa data istīm redemit: & ea mo
lestia p̄ducto fine liberatus est Itaq; ab
utroq; numos bella fraude corasit.

162 **I**n piceno oppidū ē hesus noīe. In
eo moāchus qđaz q̄ lupus uocabat̄

amabat uirgiem adoleſcētiorē cui cū m^p
tis uerbis coitū ſuaſiſſ&. Illa tandē pre
cibus aſſenſit ſed cū uerita eēt ne nimio
dolore tranſfoderet̃ paulumq; hēſitat&:
moāchus tabulā lignēā p cui⁹ foramē te
lū emitteret̃ iter mediū ſe poituz dixit
de hinc tabula abiegina quę ptenuis eāt
quęſita & paululū pforata ad puellā clan
culuz adiit miſſoq; p foramē priapo q ad
huc dormiebat tū puellā deoſculari ſua
uiter coepiſſ& ſblatis uestibus cibū cōcu
pitū quęſibat uirga uero ſuauiſſe oris &
inferioris partis tactu expgeſacta coepit
admodū & ppter mēſurā foramiſ tume
ſcere adeo ut ualde ſtrictē teneret̃. reſ ita
ī arcto erat ut nec īgredi neq; egredi abſ
q; magno dolore poſſ&. uerſa ī dolorē uo
luptate clamare & gemere moāchus coe
pit nimio uexatus cruciatu. Exterrita pu
ella cū oſculo ſolari hoīez uellet & ré op
tatā pficere: In doloris leuamē tormētuz
augebat: nā cū ex ea re uirga tumētōr fie
ret arctius torquebatur. Cruciebat̃ miſe
petens aquā frigidā quo abluto telo tuōr
ille reſideret uirgo que domesticos time

ret: aquā prēbere nō audebat. Tādeꝫ hoīs
dolore clamoreq; pacto aquā aduexit ea p
fusa īguie ut ea pte que tabule īserta erat
paulū tuōr abint. moāchus cū iā strepitū
quēdā domi fieri prēsētiret abeūdi cupi
dus e tabula mēbz eduxit mīori ī pte de
coriatū & cū medicū morbo quēsisset fa
bula palam facta ē. Si cēteris tātū sua ui
tia cōstaret fierēt cōtinentiores.

163. II Nserā his nris cōfabulonibus rem
horredam nefandāq; in nullis ātea
scriptis auditā quā ego quoq; fabulosa m
existabam quoad lris cuiusdaz regii secre
tarii certior factus sū. ueꝫ esse qd fereba
tur snia pticulę lraz his ferme uerbis ex
plicabat rē mōstro sileꝫ accidisse ppe ne
apoliz decē milibus passuū. In mōtibus
sūmę quod ē castꝫ eo loco sitū puer lom
bardus octo ānoꝫ ad prētoriū ductꝫ qui
iam duos īfantulos triū ānoꝫ comederat
Seducebat eos blanditiis īspelūcā quādā
atq; ibi suspēsos in frustra ptiebat pūm
crudas & recēti cēde carnes edēs pū igit
coctas fassus ē alios comedisse idq; se agē
quoniā sapidiōres reliqs carnibꝫ uidrēt

sepe denique comestum si possit. Cum dubita-
ret isaia ne hoc faceret consulte ad cetera
rodit ut feritate non demerita scilicet constaret
164. **E**ques podagrosus cuius nomen hono-
ris cum reticen: habebat uxorem que in dis-
pensatore domus oculos coniecerat. Id uero cum esset
per spectum die festo cum silasset se foras itu-
rum in cubiculo inscia uxore latuit. Illa eue-
stigio uix ab esse rata dispensatore clancu-
lū accersito uolo inquit post primi congressus
uerba ut ludum aliquem inter nos ineamus. cum
ille anueret. simulemus ait mulier inter
nos bellum esse & pacem postea faciemus: alie-
ro modum querente luotemur pax inquit &
cum me ad terram prostraueris telum inferas in
meum uulnus: tuncque mutuis oculis pacem con-
stituemus placuit illi cum se pacem audisset
laudari ab omnibus pax tam suauis futura. cum
uero recubantes ad pacem se pararet tum
uir elatebra egrediens. Ceterum ego diebus me-
is paces perfeci hanc unam tantum dirimam propter
consuetudinem meam.

165. **Q**uidam ciuis noster qui se castum summeque
religiosis uix uideri uolebat semel
deprehensus est castitatem predicans in id facinus

laberet. Tū alter o ho iquit nō ppter lu/
xuriā ut forsan putas sed ad domādā ma/
cerandiq; hanc miserā carnē. hoc ego ita
ut isti pessimi hipocrite qbus oīa cōple/
ta sūt faciūt qui sēp eoz ābitōz & scelera
sū aliquo bonsto uelamēto cōtegi uolūt

166 **A**upculus qdam qui nauicla trans/
portadis hoibus uictū querebat cū
neiez uno die transuexisset seroq; domū
moest⁹ rediret apparuit longe qdā clami/
tans ut ueheret. Ille lucellū sperans: cu;
rediisset & letus hoiez traduxit & cū pe/
cuniā peteret ille enixe iurās nullos sibi
numos ad eē se sapiām illi p numis da/
turū pollicet. nam familia mea esuriēs
sapiā pro cibo pasci pōt. hoc solo alter ti/
bi satisfacere possū ille subiratus petens
que nā hec eēt sapiā. ut nūq; ait qpiā tras/
portes decetero nisi pri⁹ pecuniā recepta.
Tū ut nūquāz dicas uxori cuiq; mai⁹ gei/
tale mēbz q tibi iēē. his auditis moest⁹
domū rediit uxor & qd questus feciss⁹
ad emēdū panē cū pcunctat: uir p lucro
se sapiāz portasse affirmavit rēq; narrans
ordine traditā sapiām refert. mlier cū ad

genitale aurē erexiss; nūqd mi uir omēs
una mēsurā estis. Vab inqt magna est ī
ter nos differētia nā sacerdos n̄r dimidio
nos omnes excedit & brachium extēdēs
mensuraz descripsit. Illa statī in sacerdo
te accensa nūq̄ destitit quoad an uir uey
dixiss; q̄ p̄mū experiret̄. Ita sapiā istul
titiā uersa docuit reticenda nobis esse
que s̄ nocitura.

167/M **E**diolanēsis qdā siue stult⁹ siue hy
pocrita siue obliuiosus cuz libelluz
qdā p̄ grādem suoz erratoz scripsisset
p̄fectus ē semel ad uirū doctissimū Inq;
ea re pitū antoniū rādanēsez mediolanē
sem ex ordine mīoz ut ei peccata sua cō
fiteret̄ libelloq; p̄recto rogauit ut eū le
geret q̄ cōtineret cōfessionē suam. uir sci
tus & prudēs q̄ eam lectionē p̄imi tēpo
ris esse uideret stultitia hoīs cognita pau
cis illū uerbis īterrogās. ab oībus te īqt
que ī hāc cōtinēt̄ absoluo. Tū alter quaz
ei penitētiā īiūgeret rogauit ut p̄ mēse
hūc īquit libellū tuū genibus nudis sep
ties in die legas cū id posse fieri negat &
p̄stitit cōfessor ī snia. Ita fatui uēbositas

faceto responso concussa est.

168 **D**Esponsauerat uxorem qdam haud
satis firma ualitudie & mīme opu
lentus. accersitus est ad coenaz ab uxoris
parentibus duxit secū aicū quēdā rogās ut
semp uerbis augeret ea que ase dicerentur
laudāre soto tunicā qua uestitus erat se a
liam mltō pulchriorez gener hēre dixit.
Tū sotoz p̄ter eā alterā & iquit duplo
pretōsiorē illa esse affirmauit Rogāte &
quis possessiones hēret se p̄diūz extra
oppidū possidere ait q uictū suppedita
ret. nō memisti inquit sotoz & alterius
p̄diū quod illo multo ē elegātius exquo
mltos numos cōtrahis deniq; ad singula
que ab illo iactabāt sotoz duplū confere
bat. Cū uero paz quid ederet socerq; hor
tareť ad cibū nō bñ me inquit ille estate
hēo hic sotoz ut solitā iactātiā seruat &
plus mltō q̄ dicat ē iqt nā estate male se
habet & mltō pei⁹ hyeme. his uerbis cū
risissent omnes leuissī hoīs iactanciā ad
fabulā laude quesita debitū stulticie p̄
mium tulit.

169. **S** Vbigebat ab adultero mulier senē
 sis hic cum post coitū in eius cōtu
 meliā dixiss& se nūq̃ alia3 latiorē uulua3
 repisse illa existians id sibi laudi eē. Ex
 grā tua hoc iquit dicis. nō meo merito u
 tinā mihi ea quā profers adeēt copia: na3
 multo p̃pterea me nobiliore & maiore3
 g̃stimandam putarem.

170. **D** Octor mediolanēsis indoctus atq;
 insulsus hoīez q̃ ad capiēdas aves
 cū noctua p̃ficisceret: Rogauit ut sequi
 uidere cupiebat ad capturā auīū sotiū su
 um secuz duceret anuit auceps & hoīem
 frondib3 cōtextū iuxta noctuā statuit: ea
 condicōne ne uerbū facer&: ne aves tēre
 rent. Cū auiculę plures cōuenissēt stul
 tus ille euestigio clamauit maternis uer
 bis auiculas mltas adeē cito contraheret
 Ille audita uoce fugerūt icrepatus acriter
 ab aucupe silētiū polliceſ Aues cū iterū
 uenissēt euestigio stult9 uerbis latinis a
 ues p̃m̃te sūt inqt quę ab eo latine exi
 stimans dicerent aues mīme intellectu
 ras. Rursus fugientibus auib3 cū aucu
 pis captura frustraretur hoīez acerrīe q̃

locutus esset increpauit tū ille nūquid la-
tine inquit erat aues. Existimauit doctō
ille non ad sonū sed ad sensū uerboꝝ tā
q̃ ase intellectū aues aufugere.

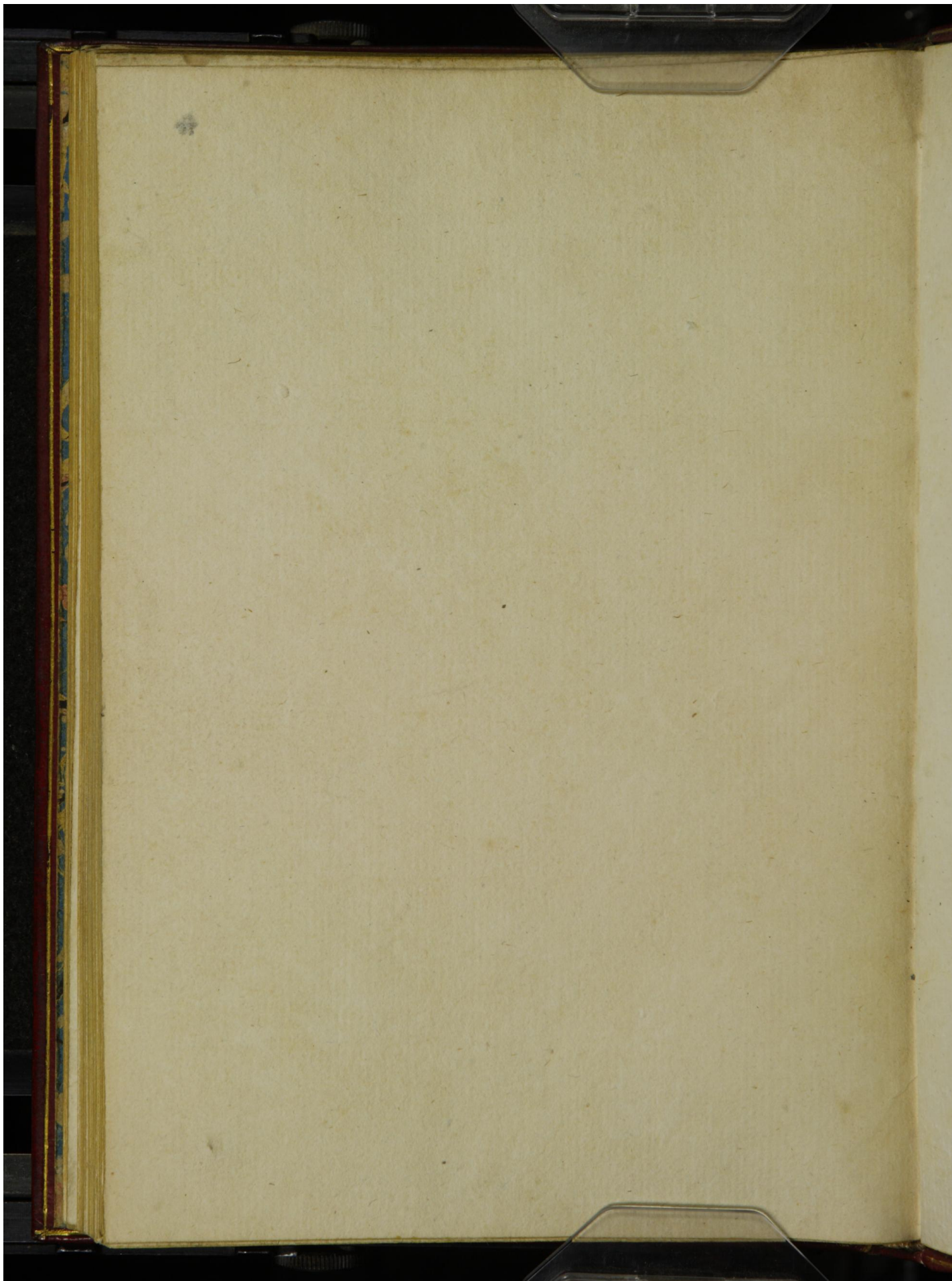
171. **P**asquus Senēsis uir dicax & iocos⁹
mutato statu ciuitatis cuz. exul a pa-
tria ferrariam se cōtuliss⁹. Accessit
ad eū uisendi grā ciuis quidam senensis
haud magni uir p̃tū q̃ ex ueneciis senas
rediebat. comiter apasquino acceptus.
Cū interloq̃ndū suā illam opaz ille si qd
in eius grām agere poss⁹ senis pollicet̃
& aliquid se posse ad iactantiaz oñdens s̃b-
deret. Ego sū de corpore p̃sentis stat⁹.
Tum pasquus utinā cito crepet id corp⁹
Inquit ut tu tuiq; similes ex eo q̃ primū
egrediāt̃ facete iactantiā hoīs castigauit.

Expliciunt facecie Pogii florētini uiri
eloquētissimi. Impresse ferrarie die q̃nto
augusti.

.M. CCCC. LXXI.

1868119 A

a. c. Jan. 15th 1790.

Temp. temp. 11 IX. 1934.

